

izhaja vsaki četrtek ob 8. uri popoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena lista znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 1.50. Za Nemčijo je cena lista 5 K, za druge dežele izven Avstrije 8 kron.

Rokopise sprejema »Narodna Tiskarna« v Gorici, ulica Veturini šte. 9.

Naročnino in natančila sprejema upravništvo v Gorici, Semeniška ul. št. 16.

Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Gosposka ul. 9, v ulici Silvio Pellico, v ul. Ponte Nuovo 9, v Kapucinski ulici 1 v prodajalni »Kat. tiskov. društva« ul. Carducci, v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdijevem tekalšču nasproti mestnem vrtu, po 8 v.

Oglašitve in poslanice se računajo po petih vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v, dvakrat 12 v, trikrat 10 v. Večkrat po pogodbi.

XXI. letnik

V Gorici, 10. julija 1913

28. številka.

Volilci!

Zadnji opomin Vam pošiljamo danes! Prihodnjo nedeljo dne 13. t. m. stopite nevstrašeno na volišče in oddajte svoje glasove za kandidate, katere Vam priporoča stara struja Slovenske Ljudske Stranke, in ti so:

Anton Manfreda,

bivši dež. poslanec in posestnik na Idrskem.

Josip Fon,

državni poslanec v Gorici.

Fran Grgič,

župan v Velikemdlu.

Volilci! Volite domačine!

Za katoliško politiko.

Resnične katoliške politike — kdo bi je ne želel, kdo bi zanjo rad ne deloval?! Resnična katoliška politika je politika **pravičnosti**. Politika pravičnosti dela narode srečne, zadovoljne in mirne. Kjer ni pravičnosti, ni miru, ni sreče in ni zadovoljnosti, pa tudi katoliške politike ne. Prvi pogoj za katoliško politiko je pravičnost!

Ko bi bila furlanska ljudska stranka na Goriškem v resnici pravična nasproti Slovincem, bi bilo le želeto, da

bi se S. L. S. na Goriškem z njo združila brezpogojno. Mi bi bili prvi, ki bi to zahtevali in bi prvi povzdignili glas proti vsem, ki bi hoteli temu nasprotovati. V tem slučaju bi bili dr. Šusteršič, dr. Krek in drugi v državnem zboru gotovo združeni z zastopniki furlanske ljudske stranke. Vprašamo modrega »Slovenca«, zakaj ni dr. Šusteršič združen v državnem zboru s furlansko ljudsko stranko, ki ima tudi tam svoje zastopnike? To povejte! Čemu zahtevate od goriških poslancev to, česar vaši voditelji v Ljubljani ne spoštujejo. Če-

mu mečete našim poslancem polena pod noge, ko razmer ne poznate? Iz tega se razvidi, da vaš namen ni čist. Vi hočete s tem le ubiti neljube osebe in spraviti na površje ljudi, ki bodo trobili v vaš krivi rog. Bilo vam je že stokrat pojasnjeno, da ni bilo med S. L. S. in ital. liberalno stranko zveze, a kljub temu ste se drznili še sedaj ponavljati za »Novim časom«, da so bili naši poslanci zvezani z iredentarskimi laškimi nacionalnimi liberalci, z gnilo in koruptno kamoro, ne da bi slovenska dežela od tega kaj resničnega dobička imela!! Tako piše naš edini katoliški dnevnik, ki — žal — pogostoma menjuje svoje barve.

Da, da, tudi mi smo za katoliško politiko in za združenje vseh katoliških strank, ki hočejo biti res pravične na vse strani. Toda za dečko kakih polovičarskih strank, ki dela politiko le od slučaja do slučaja, naši možje ne smejo biti. Mi zahtevamo od svojih poslancev, naj postopajo v deželni zbor kot katoliški možje in naj ne podpirajo nikoli kakega polovičarstva, ki ne pozna pravičnosti. Zavladati mora v katoliških vrstah odkritosrčna pravičnost, ako hočemo, da se stranke približajo druga drugi. Dokler bodo delale katoliške stranke, kakor do sedaj, le na pol pravično politiko in bodo skušale v krivičnosti še prekašati liberalce, ne bomo imeli miru.

Same obljube.

Obljube in nič kot obljube dela tudi »Eco« od srede, ki prinaša program vsega tega, kar bodo »izvršili« laški krščanski poslanci — če bodo izvoljeni seveda. 22 točk so si postavili kot nalogo, o katerih so seveda prepričani, da jih ne bodo nikoli izvršili. Tudi »ecovci« hočejo volilno reformo — kakor dr. Breclj. Prekucniti hočejo mestni statut goriški, če se jim posreči. Reformirati hočejo volilni red za občine, vse na široki demokratični podlagi. Rešiti hočejo kolonsko vprašanje, bržkone brez široke podlage. Vpeljati hočejo zdravstveni zakon; bržkone le dr. Breclj na ljubo. Lotiti se hočejo tudi učiteljskega in šolskega vprašanja, katero so menda do sedaj zanemarili. Po dr. Fajduttiju dobimo tudi cestni, stavbeni, vodopravni in lovski zakon, kar pomeni za jesen na vsak način napredek, posebno če je zajcev malo. Na zadnje, kakor vedno, pride tudi zakon za oskrbo siromakov. Pa to še ni vse. Poleg tega bodo pri »Ecu« reformirali deželne finance, za katere se do sedaj sploh niso brigali, temveč položili mandate. Reformirati hočejo deželne urade, ker je tam preveč Slovincem. Poskrbeli bodo tudi za občinske uradnike po deželi in se posvetili povzdigi kmetijstva. Rešili bodo govedorejo in osvobodili kolone, trudili se za ljudske hiše in kopali proggo za železnico med Gorico in Červ-

njanom. Veseli nas posebno, da se mislijo »ecovci« posvetiti tudi že rešeni nemu vprašanju glede regulacije Soče in pritokov, kakor da bodo skrbeli za občila in mostove. Ravno tako bodo preskrbeli pitno vodo za vse občine v Furlaniji. Ta program je res malo širok, skoro bi rekli nekoliko preširok, če pogledamo na gospode, ki so zadnjič ko je bilo treba delati, bežali iz deželne zbornice. Pred volitvami so polni obljub, ko so bili izvoljeni, so pometali puške v koruzo in so šli. Nas bi sicer ti gospodje okoli dr. Fajduttija drugače toliko ne zanimali, a ker je goriška nova struja naravnost zaljubljena v to gospodo, je treba včas pogledati tudi k tem možakom, ki bi rajši videli trn v svoji laški peti, kot pa da bi se kedaj nam Slovincem kaj boljše godilo. Ni hujših naših sovražnikov kot je samo ta stranka, ki strupeno zre na vsak naš korak navzgor. Kakor mladi petelčki so se vsedli novostrujarji tem gospodom s širokim programom na lim in hočejo po vsi sili, da moramo vsi voliti njih, da nas bodo potem še gorke dali dr. Fajduttiju v klešče. Naša rosno mlada nova struja, ki nima nobenega pojma, kaj je politika, kar drvi v laško žrelo in komaj čaka, da bi prišla svojim svetovalcem pod zob. Oj ti neumna mladost, ki še ne znaš ločiti volčje od ovčje suknje! Dr. Fajdutti je naš rešitelj, dr. Breclj je njegov oproda to je vsa politična briljantost mladih kranjskih frakarjev nič drugega ne vidijo. Dr. Fajdutti nas bo rešil, on bo naučil dr. Breclja delati tolarje in vsi bomo srečni. V resnici pa dr. Fajdutti na naše novostrujarje ni mislil niti od daleč, on skrbi za Furlanijo, za furlansko ljudstvo in če se vse to zgodi, kar obetajo laški krščanski kandidati, potem smo goriški Slovinci pokončani z »Novim časom« vred. Kaj pravi dr. Fajdutti ob koncu svojega programa? Ali se morda spominja, da bo storil kaj tudi za Slovence? Niti ene besede v tem oziru, pač pa stoji pribito še enkrat njegovo geslo: Edini naš cilj je složno delo za furlanske koristi. Radovedni smo kaj poreče dr. Breclj na to, ki je že obečal svoj odborniški glas dr. Fajduttiju za složno delo za furlanske koristi. Ljudstvo naše naj dobro odpre oči in naj pogleda, kaj ga čaka, ako pride dr. Breclj v deželni zbor, kjer bo gospodaril dr. Fajdutti, kjer bodo rezali masleni kruh za Furlanijo, nam pa trde ovsove skorje. Jasno je sedaj, kaj hoče nova struja, kaj hoče njen bojviti kandidat dr. Breclj: Kar tebi nič meni nič nas hočejo izročiti furlanskemu molohu, ki naj nas požre kolikor več le mogoče. Volilec našim pa priporočamo, da preprečijo to gostijo, na katero bi bili mi tako »uljudno« povabljeni, s tem, da volijo dne 13. t. m. le naše kandidate, ki so pravi ljudski zastopniki, kakor so to že ponovno pokazali. Čast naše dežele zahteva, da zma-

ga stara naša struja, čast naše dežele zahteva, da osvoji usodi odločujemo sami, ne pa dr. Breclj, ki nas hoče kar na debelo prodati. Zato pa še enkrat: volite vsi naša kandidata Grgiča in Fona, posebno pa svojega rojaka, kmetovalca Manfredo. Breclj naj kandidira na Kranjskem, ali naj pa ostane pri tem, za kar se je izšolal. Zato pa naj izgine njegovo ime z liste kandidatov, vsi volite le domačina Manfredo. Tako bomo temu gospodu najbolj jasno pokazali, da smo za 50 let pred Kranjci in ne maramo prav nič za privandrane vsiljive kandidate.

Politični pregled.

Beseda Slovanom!

Dr. Nikola Velimirovič, eden najboljših govornikov v Belgradu, je poslal dnevniku »Pijemontu« v Belgradu pismo, ki mu je dal naslov: »S pametjo in ne s krvjo!« V tem pismu očita listu, »da seje sovraštvo med Srbi in Bolgari, da ščuva s svojo pisavo narod proti Bolgarom, da poziva vlado in kralja, naj se čim prej napove vojna in s tem povzroča škodo in sramoto slovanski stvari.« Nato piše doslovno: »Vojna bo imela za posledico splošno slovansko katastrofo. Ali ne slišite prošelj iz Moskve, Varšave in Prage? Ali ne čujete vzdihovanj v Ljubljani, Zagrebu in Novem Sadu? Ali ne slišite ihtenja v Sarajevu in v Dubrovniku? Mogočni organizem od Marice do Neve, od Lovčena do Kavkaza trepeče pred strahovito katastrofo! Še pred dvema mesecema so se skrivali sovražniki slovanstva, danes pa se morajo skrivati Slovani vzpričo velike sramote. Največje delo slovanstva grozi, da se poruši, kakor da bi ga nikdar ne bilo!«

Dr. Velimirovičeve besede vsebujejo mnogo resnice in pravi Slovan mora samo globoko obžalovati bratomorno borbo na Balkanu ne glede na to, ali je vojno izzval ta ali oni. Srbi kakor Bolgari so nam bratje in dolžnost nas Slovencev je, da se aktivno ne vmešavamo v srbsko-bolgarski spor.

Prosimo samo Boga, da se Velimirovičeva bojazen ne vresniči.

Boji na Balkanu.

V torek jutraj se je pričela pri Štipu velika bitka, ki še vedno traja. Po vesteh, ki so dosedaj došle, se bitka, v kolikor se sploh more javiti o toku bitke, razvija za Srbe ugodno.

Iz Belgrada se poroča, da so srbske čete zavzele Štip. Bolgarske čete se v največji naglici umikajo čez Radovište proti Pečevu. Srbi so napravili velik plen.

Srbski tiskovni urad poroča: Štip je bil zavzet v torek jutraj. Ko so bili Bolgari dne 2. julija pognani na drugi breg reke Bregalnice, so pričele naše čete dne 3. julija na celi fronti z odločilnim napadom. Dne 6. julija so izvojevali Srbi eklatantno zmago pred Kočano, kjer je bilo desno bolgarsko krilo, 50 bataljonov z več ko 100 topovi, popolnoma uničeno. Desno bolgarsko krilo je bilo ločeno od levega, ki obstoji iz 60 bataljonov s 120 topovi. Levo bolgarsko krilo je bilo vrženo za Carevo Selo, 35 km za onimi pozicijami, v katerih se je nahajalo pred vojno. Bolgarskemu centru se je posrečilo ostati v svojih pozicijah in kriti umikanje levega krila, med tem ko so se srbske čete pripravljale na zasledovanje levega krila. Zavzetje Štipa dokazuje eklatantno zmago srbske armade na vsej fronti. Po padcu Štipa so se Bolgari umaknili sedaj proti Radovišti in Pečevu. Naše čete in grška armada, ki prodira od Strumice, jih neprestano zasledujejo. Bitka ob reki Bregalnici je najbolj krvava izmed vseh bitk tekom balkanske vojne in bo imela radi velike besnosti in silnih izgub odlično mesto v moderni vojni zgodovini.

Novostrujarska načelnost! Strah pred krontrolo!

„Novi čas“, ki je bil dotiskan včeraj so novostrujarji v mestu zatajili in poskrili, da bi ne prišel v naše roke, da bi ne vtegnili mi kontrolirati njih morebitnih laži! To kaže vso novostrujarsko mizerijo, vso politično revščino teh kranjskih matadorjev! Sram jih je svojega lastnega dela, kakor nezreli pobalini so se poskrili! Proč s takimi privandraci, sami so se obsodili!

»Agence d'Athenes« poroča: Grška kavalarija je prodrla do Seresa, ne da bi zadela na kak odpor. Domneva se; da so Bolgari mesto zapustili.

»Agence Havas« poroča iz Belgrada: Grki so v sredo zavzeli mesto Seres. Grško brodovje bombardira Kavalu.

Darovi.

Jubilejni darovi za »Slov. Sirotišče«:

P. n. gg.: Neka oseba 20 K; Nekdo iz dežele 10 K; Miha Mozetič 1 K 10 v; Satnik Josip 1 K; Cotic Alojzij Saležan 1 K; Walland Ferdinand Galežan 1 K; Mervič Anton 20 vin; N. N. 5 K.

Sklad »Slovenskega sirotišča«: P. n. gg. v Hudajužni: Mar. Obid 1 K, Mar. Lenar 1 K, Jurji Mavrič 20 v, Ambr. Rusjan 1 K 20 v, Iv. Marvin 50 vin, Iv. Humar 2 K; v Oblokah: Jos. Golob 60 v, Val. Čufer 30 v, Pavel Čufer 40 v, Urban Maurer 50 v, Mih. Drole 20 v, Jos. Debeljak 1 K, Ant. Kenda 1 K, A. Debeljak 8 v, Fr. Drole 1 K, Jan. Čufer 1 K, Luka Čufer 1 K Mih. Debeljak 1 K, Jos. Čufer 40 v, Mih. Beljak 1 K, Mar. Ortar 1 K, Fr. Mavrič 1 K, Luk. Brelih 1 K, Iv. Drole 1 K, Al. Pajntar 1 K (Dalje prih.)

Na kanalskem Vrhju in na Banjšicah se je nabralo 34 K 70 v.

Bog poplačaj stotero! Vse o boljše bodočnost slovenskega naroda pod slavno vlado Njega Veličanstva cesarja Franca Jožefa I.

Domače in razne vesti.

GLASOVNICE. Za volitve v deželni zbor niso predpisane uradne glasovnice, marveč je veljaven vsakteri listič, samo da so zapisana imena kandidatov na njem. Kdor torej ne dobi tiskane glasovnice z imeni naših kandidatov: Anton Manfreda, Josip Fon, Fran Grgič, naj zapiše na listek, ki mu je pri rokah, ta imena, kakor so navedena na čelu lista. Ako pa kdo dobi tiskano glasovnico, na kateri se nahaja ime: dr. Anton Breclj, zdravnik v Gorici, — naj počrta, izbriše ali zamaže to ime in naj zapiše namesto njega:

Anton Manfreda, posestnik v Idrskem. Tako popravljen in izpolnjen listek se odda pri volitvi, enkrat ali dvakrat vpregnen.

IZKAZNICA daja pravico za vstop na volišče in se mora pokazati komisiji, predno kdo voli. Kdor bi jo zgubil, naj zahteva na glavarstvu ali od volivnega komisarja pred volitvijo duplikat. Ko je kdo glasovnico oddal, naj izkaznico shrani za slučaj morebitne ožje volitve.

GLASOVNICA, katero naj odda vsak volivec prihodnjo nedeljo, 13. julija, naj ima napisana sledeča imena:

ANTON MANFREDA, posestnik v Idrskem;

JOSIP FON, državni poslanec;

FRAN GRGIČ, župan v Velikem dolu.

Ako se dobi na kateri glasovnici ime dr. Breclj, naj vsakdo to ime prežrta, izreže ali zamaže ter naj ga nade-mesti z imenom:

Anton Manfreda, posestnik v Idrskem. — Glasovnica velja, naj bo pisana ali tiskana, majhna ali velika. Vsakdo naj glasovnico vpregne.

Zadnje »politično« sredstvo so privlekli te dni novostrujarji na dan in so začeli po Brdih iskati in loviti glasove z denarjem. Poleg tega, da je ta stvar kaznjiva, kaže to zopet ono že tolikokrat pojašnjeno novostrujarsko »načelnost«, ki gre celo tako daleč, da hočejo podkupovati glasove. Seveda so jim Brici pošteno pokazali hrbet, ker brisko ljudstvo bo glasovalo edino za staro strujo, katero poznamo kot svojo izborna zastopnico. Novostrujarji naj svoj denar, če ga imajo res kaj dosti porabijo raje za bolj potrebne stvari kot za podkupovanje naših glasov, ki niso bili in ne bodo nikoli na prodaj. Brici glasujemo vsi za poslance naše stare struje; dr. Breclja ne poznamo.

Nobenega shoda ni sklicala stara struja S. L. S. in sicer zato ne, ker se ljudstvo na teh volilnih shodih le draži in hujska. Stara struja je prepustila ljudstvu, naj pri volitvah ono odloči, naj razsodi, kdo je delal za narodno blaginjo in kdo je samo upil in nič delal. — Mirnim srcem čaka stara struja izrek ljudske volje. Če je stara struja zaslužila, da ji izreče le to nadaljno zaupanje, je to znak, da naše ljudstvo še misli z lastno glavo. Če se pa bo dalo naše ljudstvo zapeljati od brezvestnih hujskačev, potem ljudstvu ni več pomoči! Ljudska volja naj se zgodi, da bomo vedeli, pri čem smo!

Proč z dr. Gregorčičem, tako se glasi po mladi struji, češ, to ne gre da bi mi vsi bili njemu pokorni, da bi bil on naš voditelj, da bi on vse premislil itd. Kakor pa vidimo, ravno isti go-spodje sedaj mislijo po večini z dr. Fajduttijevo glavo in njegova oblast jim je naravnost prijetna. Dobro, da smo te stvari o pravem času zvedeli, da lahko opozorimo volilce, da naj oddajo svoj glas za staro strujo, ki misli s svojo glavo, ne pa za nove kandidate, ki mislijo po laško.

Cele kolone samih dobrot, ki so jih dosegli dr. Fajdutti in tovariši za fur-lansko ljudstvo, objavlja njih glasilo »Eco«. Ker je dr. Breclj tako iskren prijatelj svojega duševnega voditelja dr. Fajduttija, mu bo ta gotovo zaupal, koliko je storil dr. Fajdutti do sedaj za Slovence. »Novi Čas« nam bo to gotovo drage volje objavil in dr. Breclj je toliko bolj lahko na trdnem, da ga po tej izjavi — ljudstvo ne bo volilo.

»Lega Nazionale« in Fajduttijevi listi. »Eco« je 1. 1909 trdila, da napravljajo italijanski liberalci pri vseh prireditvah »Lege Nazionale« manifestacije proti »vstrilji«. Glasilo italijanskih liberalcev »Corriere Friulano«, je celo trdilo da je bil šel nekdo nalašč na Dunaj to-žit »Lego Nazionale« kot nekako zmes Irredentistov in zarotnikov.

A glejte čudo!

Ko je imela »Lega Nazionale« v naslednjem letu 1910 svoj glavni občni zbor v Gorici, je »Eco« 18. maja 1910 pozdravila legiste ter pisala: Zastopniki »Lege« pridejo iz petih dežel. Mi pozdravljamo gospode zborovalce že danes kot Italijani Italijane. Ime »Lega Na-

zionale« bi moralo biti sveto vsakemu Italijanu.

Tudi »Popolo« je imenoval »Lego« sveto ustanovo (»santa istituzione«) in je zatrjeval, da katoličani se ne bojujejo proti »Legi«.

To smo napisali našim novostrujarjem in še komu drugemu v pouk in premišljevanje.

V svoji torkovi številki očita »Eco«, glasilo Fajduttijeve stranke, liberalnim Italijanom, da niso branili Italijanske narodnosti, in trdi, da to dokazuje na-predok Slovencev v Gorici.

V isti številki brani »Eco« dr. Fajduttija proti očitjanju, da bi bil on proti »Lega Nazionale«, češ: taka dolžitev je pregorostasna in ne more zadeti Fajduttijevega mišljenja (»l' accusa è troppo mostruosa per tangere i sentimenti del nostro capopartito«).

Novostrujarji, pozor! In za tega moža že agitirate, temu možu ste se že — udinjali!

Novostrujarji slepijo volivce s trditvijo, da njih boj gre za načela, ne za osebe. Ravno nasprotno je res: njim gre le za osebe, ne za načela. To dokazuje najjasnejše način, kako so novostrujarji postavljali kandidate.

Dne 5. junija so na shodu v Gorici izjavili, da pozdravljajo kandida-turo dr. Gregorčiča in da izrečno želijo, da prevzame in vodi posle enega dežel-nega odbornika dr. Gregorčič sam. 17. junija pa so že razposlali okrožnico, v kateri so poskušali dr. Gregorčiča pri našem ljudstvu in pri naši duhovščini očrniti z neresničnimi trditvami in za-vijanjem resnice.

In 26. junija so ti »mladi« že vrgli Gregorčiča »med staro šaro« ter postavili proti njemu drugega kandidata. Vprašamo: Če je bil dr. Gregorčič 5. junija dober za deželnega poslanca in celo za deželnega odbornika, zakaj bi ne bil tudi 26. junija? Ali je izgubil tekom 21 dnij to sposobnost? Kaj pa še. Naši zaupniki so na shodu v Gorici 16. junija izjavili, da osebe, ki vzdržujejo in vodijo razkol, ne sodijo v zbor složnih poslancev, ter niso postavili za kandidata nobenega novostrujarskega razdirača. Zato ni bil dr. Gregorčič že po 24. urah več dober ne za poslanca, ne za odbornika. Iz tega je razvidno, da novostrujarjem ne gre prav nič za načela, ampak le za osebe.

Nesramni hujskači se umikajo. »Novi čas« je v štev. 25. trdil, da dr. Gregorčič in njegovi somišljeniki pre-klinjajo vsako odločno katoliško akcijo. Ko se je proti tako nesramni trditve podpisoval protest tudi pri slovenski mestni duhovščini, so se korajžni no-vostrujarji začeli umikati in njih glasilo je zajeclo, da besedo »preklinjati« ni treba vzeti doslovno, ampak v pomenu »omalovaževati« in »ovirati«. Torej pre-klinjati naj pomenja omalovaževati in ovirati!

To je šarlatanstvo!

Na katoliški shod! Župni uradi imajo že vsi v rokah zglasilnice za ka-toliški shod. Nemudoma zglosite svojo udeležbo pri župnih uradih. Vstopnica h glavni manifestaciji in k telovadbi Orlov v nedeljo, dne 24. avgusta, velja 1 krono. Tudi društva naj svojo ude-ležbo naznanjajo potom župnih ura-dov. Povsod agitirajte za največjo ude-ležbo!

VOLILCI! Ustrojite novostrujarje prihodnjo nedeljo tako, da si ne bodo več upali lagati! Kaznujte prihodnjo nedeljo z glasovnico v roki obrekovalce naših najboljših katoliških in slovenskih rodoljubov! Volilci naj glasno povedo, da nočejo usiljenega prepira od onih, ki so prišli k nam odjedat kruh doma-činom in ubijati naše voditelje!

GOSPODOV DAN.

OZNANILO.

14. jul. Bonaventura, šk., cerk. uč. (1274), Marcel, duh. (800);
15. jul. Henrik, ces. (1024), Razhod svetih apostolov;
16. jul. Dev. Marija Karmelska;
17. jul. Aleš, sp. (417), Marcelina, dev. (398), Generoz, muč.;
18. jul. Kamil Lel., sp. (1614), Friderik, šk., mu. (838);
19. jul. Vincenc Pavl. (1660), Avrea, dev. (856), Makrina, dev.;
20. jul. X. ned. po Bink., evangelj o farizeju in cestinarju, Hieronim E. mil., duh. (1537), Marjeta, dev., muč.

Javno čiščenje Najsvetejšega dne
20. julija v Podgori in v Lipi.

Mir.

Da bi bilo spoznalo tudi ti, in
zlasti ta svoj dan, kar ti je k miru,
zdaj pa je skrito pred tvojimi očmi.
Luk. 9, 42.

Mir — lepa beseda! Še rajnim, ko molimo zanje, kaj jim prosimo? Več mir in pokoj! — Svojim apostolom, ki so imeli toliko hudega prestati zaradi imena Jezusovega, kaj jim je obetal dobrega in vabljivega? »Svoj mir vam dam, kakoršnega vam svet ne more dati.«

V svojem govoru na gori je rekel Izveličar: »Blagor mirnim, ker bodo otroci božji imenovani.« K tem besedam pripomni sv. Gregor Naz.: »Ako se imenujejo mirni — otroci božji, so gotovo otroci satanovi oni, ki provzročajo razprtije in prepire.«

Godi se pa miru, kakor zdravju, ljudje ga ne cenijo, dokler ga imajo, šele, ko so ga zgubili, spoznajo njegovo vrednost.

Kolikrat vidimo prepir v družini, med možem in ženo — med brati, med sorodniki, med sosedi, med državam in — škodo imajo vsi!

Nate nekoliko pripomočkov za mir!

1. Skrbi, da boš imel mir s am v svojem srcu. Skušnja uči, da je kristjan, ki ima mir z Bogom, tudi z ljudmi prijazen in drugi nimajo niti vzroka jeziti se nad njim — pač pa ga povsod spoštujejo in ljubijo.

2. Ne misli, da so vsi drugi ljudje neumni in hudobni in da si samo ti pameten in moder. Razuma ni dal Bog samo tebi, temuč tudi drugim. Poslušaj tudi to, kar tvoj nasprotnik pravi, pretehtaj tudi njegove razloge in mnogokrat bodeš prišel k spoznanju, da ima drugi prav.

3. Ne zahtevaj od bližnjega preveč! Pomisli, predno kaj zahtevaš, ali bi ti sam bil pripravljen, ako bi bil na njegovem mestu, narediti, kar zahtevaš od njega, ali bi mogel, smel, hotel taki zahtevi ugoditi?

4. Ne prtiravaj nikoli! V prepiru navadno vsak povečuje, kar je bližnji pogrešil, kar je dobrega naredil taji, ali vsaj zmanjšuje ali pa podtika malopridne namene. To pa nasprotnika boli, ker vidi, da se mu godi krivica in do miru ne boš prišel nikoli!

5. Pripoznaj tudi drugim, da imajo svoj »prav«!

6. Ne sramuj se priznati, kar si zagrešil in skusi popraviti. Svoje krivice pa ne sodi po tem, koliko je tebe bolelo, temuč, koliko je bolelo tvojega nasprotnika in po tem se ravnaj!

7. Ako bi pri kaki preporni točki že naprej vedel, da se s tvojim nasprotnikom ne bosta mogla zediniti, poišči posredovalca, mirnega in razumnega in poštenega, do katerega imata zaupanje oba in ti v tvoj nasprotnik — ta naj potem razsodi in tega se drži! Morda ti razsodba ne bo popolnoma ugajala — pa — saj tvojemu nasprotniku tudi po-

polnoma ugajala ne bo — je že tako, navadno je resnica v sredi!

8. Mnogokrat, zlasti, če gre za malenkosti, se lahko oganemo prepiru kar s srečkanjem, z žrebom. »Če pade vinar na »križ«, naj velja tvoja, če pa na »mož«, naj imam pa jaz prav!« — ah kedor daljšo slamo potegne, tega naj obvelja! Zdi se kaj takega otročje, toda verjemite, da je bolj pametno, kakor sto prepir! Pri pričkanju se vsak težko vda iz — prevzetnosti, pri srečkanju pa vsak lahko pojenja, ker mu ni treba priznati, da nima prav in torej celo napuh nič ne trpi.

9. Boj se takih, ki zdražbe delajo! Če ti pride kedo pravit, kako je ta in ta čez tebe govoril, zapomni dobro: ta ni tvoj prijatelj! Prijatelj bi se bil zate potegnil, obrekovavca zavrnil, tebi bi pa niti povedal ne, ker ve, da bi te to jezilo in žalostilo, tega ti pa noben prijatelj ne bo privoščil! Pa ne veš, kako se takih hujškačev znebiti? Prav priprosto, povej mu naravnost: »kakšen je oni, ne vem, da imaš pa ti predolg jezik, vidim ravno sedaj!« Verjemi, da drugič ne pride več!

10. Pomisli, da boli o b e h, ki se te peta in menda je bolje, če ne boli.

Takih drobnih naukov bi lahko še več naštel, pa treba ni. Najlepši, najboljši nauk za mir nam je dal Oni, ki nam mir res privoščji in daja: Kristus.

»Kar ti želiš, da bi ti drugi naredili, to jim naredi tudi, česar pa ti nočeš, tudi drugim nikar ne naredi!«

Ako bi se ljudje tega držali, imeli bi kar mal paradiž na svetu — pomisli sam, kako bi bilo prijetno. —

Ti mati, ki se jeziš nad otroci in jih morda celo preklinjaš, pomisli, kako bi delo tebi, ako bi te bi kedo iste besede govoril, ali bi ga ti potem zelo spoštovala, rada imela, rada ubogala? Ali si ne moreš predstavljati, kakšne besede bi šle te bi do srca, ako bi bila ti še otrok? Kako bi si ti želela, naj bi mati s teboj govorila in delala, da bi jo ti potem res iz dna srca spoštovala. Sama sedaj tako delaj, kakor bi sama želela.

In, kedar moža zmiraš, ali se ž njim prepiraš, ali si ne moreš misliti, ako bi bila sama na mestu moža, kako bi si želela, naj bi žena s teboj govorila, da bi jo potem prav zares morala rada imeti? Ali ne znaš obrniti nase sedaj in pomisliti, kako bi se zdelo pa meni, ako bi mene kedo tako sprejemal.

In ti, lišni gospodar, ali si ne moreš predstavljati, kako bi se ti zdelo, ako bi bil ti ali žena, ali otrok, ako bi videl, da »oče« ne skrbi zanje, da jim celo škodo dela, ali zapravlja, ali bi ga ti mogel spoštovati? in se čudiš, če ne najdeš srca do sebe pri svoji družini!

In ti sosed, ki živiš morda s sosedom v sovraštvu že delj časa in se še pri spovedi izgovarjaš, da s o s e d noče miru — pa, ako bi bil ti namesto njega, kako bi ti ugajalo vse to, kar si ti že sosedu naredil in govoril?

»Jaz bi že, pa drugi nočejo!« Ne izgovarjaj se na druge, sam začni! Kakor bi ti rad, ako bi drugi hoteli, tako — ravno tako bodo drugi radi, ako boš ti začel. Kakor bi se tebi dobro zdelo, če drugi s teboj tako delajo, kakor je Kristus učil, in bi gotovo takega ne mogel sovražiti — ravno tako bo drugim dobro delo in te ne bodo mogli več sovražiti. Le ne na druge zvrčati, kedor prej k pameti pride, ta naj prej začne, ali hočeš to čast drugim pustiti? potem bi pa res sam ne bil pameten!

Da ne bo predolgo, naj končam. Sami pa ne jenajte še tako kmalu o tem razmišljevat!

Iskrice.

Drži prave se poti,
drugo naj te ne skrbi!

Človek večkrat veseli se tega, kar mu v srečo ni.

Kedor svarila ne posluša,
dostikrat grenkost okuša.

Na druge se zanašati,
prevare le prinaša ti.

Pri delu vsacemu se prasha,
kaj pa za seboj prinaša?

Prijatelj samó
te prosim, Bog, me brani!
sovražnikov nakani
sam ubežim lehko.

Če skisa se vino —
čim bolje je bilo
se v toliko hujši
bo kis spremenilo.

ZA KRATEK ČAS.

Slavko, sluga pri davkariji (tako bi moralo stati že v štev. 27. Pr. l.) Podhumom, o katerem sem vam že zadnjič pravil, kako je pobiral globe za šolske zamude — ta Slavko je imel marsikedar po hišah take neprijetne opravke. Znal si je pa delo olajšati. Da bi ga ljudje bolj spoštovali, jim je pravil: »Veste, jaz sem pri davkariji prava oseba in, ker ste tako dobri, da mi pri zvirševanju mojih dolžnosti ne delate nikakih sitnosti, si bom to dobro zapomnil — če boste imeli pa vi v davkariji kaj opraviti, kar name se obrnite, bomo koj vse naredili, da bo prav.« Melinar si je to dobro zapomnil, bil je precej počasen plačevalec davkov, pa si ej misli: dobro bo imeti pri davkariji enega tako mogočnega prijatelja — in sre ni Slavkotu celo pri rubežni nikakih sitnosti delal.

Kmalu na to je prinesel Melinar nekaj davkov plačat. Ko vstopi v davkarijo, je vprašal: »Kje pa je gospod Slavko?« — »Tam v zadnji sobi.« Melinar gre naravnost v zadnjo sobo, kjer je Slavko ravno neke zastarele papirje spravljaj, da bi jih nesel v podstrešje. »Gospod Slavko, davke sem vam prišel plačat, prosim pogledjte, koliko sem še dolžan?«

Ali menite, da je prišel Slavko v zadrego? Potem ga pa niste poznali! Mogočno se postavi in reče: »S takimi malenkostmi pa res nimam časa, da bi se pečal, jaz imam važnejši opravkov dovolj. Čemu imam pa zunaj svoje pisarje? Kar na te se obrnite — imajo že naročeno, naj Vam postrežejo! Kedar boste imel kaj bolj imenitnega, se pa kar zglasite. — Z Bogom!«

Mislite si, kakó so debelo pogledali v davkariji, ko je Melinar rekel: »Gospod Slavko je naročil, da pogledate, koliko davka imam še za plačati.« — Dobro, da so burkeža poznali in so se zaradi tega samo — smejali — v kaki drugi davkariji bi se stvar najbrže ne bila končala s smehom.

Nič ne verujte lažnjivemu »Novemu Času«, ki krade čast ljudem. Čast krade dr. Gregorčiču in vsem našim starim veljakom. Da je ta list lažnjiv, dokazuje tudi to, da je bil še ta teden obsojen pred goriško sodnijo. Kdor laže in čast krade, ta spada v luknjo, pa tudi če se štuli, da je goreč katoličan.

Zopet moramo naše »mlade« nekoliko poučiti. Njih »Novi Čas« trdi, da se je dr. Gregorčiču l. 1900 posrečilo, da je s pomočjo italijanskih volivcev pod pokroviteljstvom dr. Pajerja ostal državni poslanec. To hudobno zavijanje resnice hočemo pojasniti. V splošni kuriji je l. 1900 volila cela dežela — torej slovenski in italijanski vo-

liveci — enega državnega poslanca. Kandidatje so bili dr. Gregorčič, dr. Tuma in Finetti za italijanske liberalce. V tistih časih, ko še ni »Eco« hujškala proti Slovincem, so se slovenski in italijanski katoličani pri volitvah podpirali. To se je zgodilo tudi pri tej državnozbornski volitvi. Ker niso bili katoliški Italijani postavili svojega lastnega kandidata, je glasovalo kakih 22 katoliških volivcev iz Krmina, Fiumičela in drugih furlanskih občin za našega kandidata dr. Gregorčiča. Proti tem furlanskim volivcem so italijanski liberalci kar divjali, češ da so oni zakrivil, da ni prišel italijanski kandidat niti v ožjo volitev. Po izidu prve volitve so sklenili liberalni Italijani, da se vzdrže ožje volitve Boj med dr. Tumo in dr. Gregorčičem je odločilo 22 katoliških volivcev, ki so tudi pri ožji volitvi glasovali za Gregorčiča in tako odločili zmago katoliškega kandidata. Na te furlanske katoliške volivce ni imel dr. Pajer nobenega vpliva. Glasovali so za slovenskega katoliškega kandidata dr. Gregorčiča kot katoličani, proti temu, da so naši volivci v zapadnih Brdih in oni iz Devin in Doberdoba, ki volijo s Furlani, glasovali v kuriji furlanskih kmečkih občin za italijanskega katoliškega kandidata.

To je resnica gledé te državnozbornske volitve. »Novi Čas« seveda stopica za »Sočo«, ki hoče v svoji torokvi številki vedeti natakó kedaj se je »zveza« med dr. Gregorčičem in dr. Pajerjem sklenila. Grdi slepilci! Ne »Novi Čas« ne »Soča« se ne zmenita za svečano izjavo naših poslancev, v kateri so odločno zanikali zvezo z italijanskimi liberalnimi poslanci ter imenovali lažnika in obrekovalca vsakega, ki to vesti trosi ali ponavlja.

Novostrujarski katekizem. Kakšna »načela« in ideje so se prijele tudi nekaterih izmed naše duhovščine, pač označuje najbolj sledeča resnična dogodba. V pogovoru o sedanjem političnem položaju je povdaril nekdo proti nemu izmed dr. Brecljevih pristašev, da vendar ni lepo in ni pravilno, da je duhovščina proti dr. Gregorčiču, ki je odličen kot politik in kot duhovnik. — »Kaj duhovnik«, odgovoril je omenjeni gospod, »to ni merodajno; tudi Aškerc je bil duhovnik!« — Te besede pač najbolj kažejo, kam človeka pripelje strast brez treznega presodka, kam pripelje človeka obsojanje, ako se ne pozna zadeve. Dr. Gregorčič in Aškerc, to je primera uredna samega novostrujarskega generala! Brezverec, anarhist, ateist in kar še hočete Aškerc, ta je tedaj podoben ali morda celo enak dr. Gregorčiču in zakaj? Zato, ker dr. Gregorčič ni politik tisti vrste, da bi bil danes to jutri ono, zato ker dr. Gregorčič ni mož, ki bi se dal komandirati v svoji premišljeni politiki od dr. Breclja. Zato je potem podoben Aškercu, ateistu. Lepe sadove rodi »Novi Čas«, ta novostrujarski katekizem, a reči moramo, da se nam in vsakemu pametnemu človeku ta stvar gabi do skrajnosti. Tistemu gospodu pa povemo, naj preveč ne hodi z maslom na glavi na dan, ker sedaj je vročina! Naše ljudstvo bo pa najbolj odgovorilo na take stvari s tem, da voli kandidate stare struje, nova struja z dr. Brecljem naj pa še dalje obdeluje »načela«.

Nadaljevalni risarski tečaji za učiteljstvo. V smislu odluka c. kr. dež. šolskega sveta št. 437/3-12, z dne 1. julija t. l. se bosta v risalnici c. kr. ženskega učiteljskega v Gorici pod vodstvom g. prof. Ant. Gvaiza obdrževala dva nadaljevalna risarska tečaja za učiteljstvo meščanskih in ljudskih šol. Prvi tečaj začne dne 16. julija in se zaključi dne 23. jul. Drugi tečaj prične dne 23. jul. in traja do 29. jul. Nekolekovane prijave sprejema ravnateljstvo gori omenjenega zavoda do 16. t. m.

m **Matura na gimnaziji.** Danes je pričela matura za slov. oddelek VIII. raz. na tukajšnji gimnaziji. Danes dopoldne so napravili zrelostni izpit Abram Franc, Bajec Ljudevit, Berlot Jožef (z odliko) in Besednjak Engelbert (z odliko).

V nedeljo vsi somišljenike stare struje na volišče!

Samisvoji naj bodo naši poslanci, ki bodo izvoljeni, in naj se ne vežejo z nikomer. Prva skrb naj jim bo, da bodo med seboj **edinli**. Potem se bodo razdvojili Italjani pulili za nje, in naši bodo izbirali, kam se hočejo nagniti. Ako bodo Slovenci razdeljeni, ni izključeno, da se Italjani — pozabivši ves dosednji prepir — združijo in da se složno postavijo proti Slovencem. — Nekaterim Italijanom je samo do tega, da pridejo na vrh. Ko to dosežejo (ali da to dosežejo) so pripravljeni vezati se tudi z — zlodejem.

Salezijanci imajo za svoj naraščaj redovne šole v novem Veržejskem zavodu. Letos otvori družba poseben pripravljalni tečaj v slovenskem jeziku. Mladičji, ki niso prestari in bi želeli boljše poznati salezijanski poklic, naj se obrnejo na »Vodstvo Marijanišča v Veržeju, pošta Križevci, Štajersko.«

Slovenski zdravniki za Srbijo. Te dni so odpotovali iz Ljubljane na pomoč srbskim ranjencem zdravniki dr. Edo Šlajmer, dr. Ivan Oražen in dr. Mirko Černič.

Izpred sodišča. Andrej Reschitz, rodом iz Pulja, stanujoč v Gorici je bil zaradi več tatvin, in sicer v Soikanu, v Gorici, v Št. Petru, na Prevalju pod Sv. Goro in v Doberdolu obsojen na 14 mesecev težke ječe. Njegov pomagač, izvošček Marij Ferluga, ki ga je podpiral na več krajih, je pa dobil pet mesecev iste kazni.

Kristjan Šinigoj iz Žabelj je dne 16. novembra m. l. težko ranil v gostilni Josipine Sever Frančiška Stopar in Antona Sever. Oba ranjenca sta bila 32 dni neposobna za delo ter zahtevata prvi 800 drugi pa 400 K odškodnine. Sodišče je obsodilo Šinigoja na pet mesecev težke ječe ter na plačilo stroškov, ki sta jih imela oškodovanca.

Društvom slovenske krščanske socialne zveze! Le še malo časa nas loči do katoliškega shoda v Ljubljani. Zato pa tembolj porabimo čas, ki nas še loči do slajjnih dni, da v naših društvih najživahnejše agitiramo za največjo udeležbo. Pokažimo, da hočemo zvesto stati za svoje ideale: za vero naših dedov in materino besedo. Vsa društva, vsi člani, vse članice se dvignite z društvenimi zastavami dne 24. avgusta v Ljubljano! Naša izobraževalna organizacija naj pokaže, da je že zbrana v mogočno armado! Kjerkoli morete, povzdignite udeležbo z narodnimi nošami.

Nihče izmed nas naj ne zamudi slovesnega trenutka, ko bodo hrvaški in slovenski škofi posvetili naš narod Brezmadežni, v kateri varstvu naj se razvija in ki naj ga vodi do sreče in blagostanja!

Odbor Slovenske krščanske socialne zveze.

Iz Rumunije. Sedaj smo končali delo v eni grapi in gremo dalje v drugo, od katere imamo pol dneva hoda do prvega bivališča ljudi. Z drvarenjem

imamo pretež zasluzka — po 7 in še več frankov na dan. Pa kaj hočemo, ko smo grozno oddaljeni od ljudi. Če se pripeti kaka nesreča, ponesrečenec prej umrje, nego pride do njega pomoč. Toda zaradi tega ne obupamo: krščansko življenje in pridne roke nas pelje do sreče in nam lajša gorje. Tukajšnje ljudstvo ni tako sposobno za delo kot smo mi Slovenci in Italjani, katerih je tudi nekaj tu. Živež nam prinesejo na konjih v našo grapo. Tudi po šest mesecev živimo brez opojnih pijač, a vso no smo »fejste« fantje stare slovenske korenine, močni in zdravi, tako da ni strahu.

Strela ubila šest krav. V noči od 7. na 8. t. m. je razsajal na planini Klek ljut vihar. Grmelo in treskalo je silovito. Živali si ob času nevihte poiščejo zavetišča v ta namen postavljenih stanih. V en stan pa je udarila strela ter ubila šest krav posestnikom iz Podholma. Škoda je velika, ker so bile živali dobre mlekarice in izborne plemenke. Prejšnji dan pa je za koliko poginila posestniku Kocjančiču, podomače Mačku iz Gorji, lepa kobila vredna nad 800 K.

Vztrajen turist je goriški nadškofijski-kancelar gospod Fran Setničar. Kakor poroča zadnji »Planinski Vestnik«, temu gospodu 20- do 30urne zimske ture po najnevarnejših potih in brez vsakega vodnika ne prizadevajo nobenih posebnih težav. Gospod Setničar si je stavil nalogo, da se tekom vsakega meseca v zimi vspne na vrh Triglava, da prouči tamkajšnje snežne razmere. Glavno merilo mu je pri tem Aljažev stolp, ki se v zimskih mesecih le malo vidi iz snega. »Planinski Vestnik« priobčuje več fotografičnih slik, ki jih je g. Setničar ob svojih zimskih obiskih posnel s triglavskega vrha.

VOLILCI! Vsi na volišče prihodnjo nedeljo in oddajte svoje glasove kandidatom stare struje S. L. S., ki so:

ANTON MANFREDA,

bivši deželni poslanec in posestnik na Idrskem.

JOSIP FON,

državni poslanec v Gorici.

FRAN GRGIČ,

posestnik in župan v Velikemdlu.

VOLILCI! Ako imate druge glasovnice, na katerih je tiskano ime dr.

Anton Breclj, črtajte to ime in napišite mesto tega ANTON MANFREDA, bivši deželni poslanec in posestnik na Idrskem.

Turške srečke — loterija in hranilnica! Najmanj riskira, kdor naroči turško srečko, kajti vsaka srečka mora zadeti! Turške srečke imajo vsako leto šest žrebanj, pri katerih se izžreba na 10000 dobitkov, med temi 3 po 400000, 3 po 200000, 3 po 30000, 6 po 10000 frankov i. t. d. Turške srečke igrajo še 61 let, toliko časa pa traja tudi igralna pravica njihovih lastnikov brez vsakega nadaljnjega vplačevanja po izplačilu kupnine. Za turško srečko izdan denar je tedaj varno nahrenjen kot v hranilnici in se množi vsled njene od leta do leta naraščajoče kurzne vrednosti. Ugodni pogoj, da se zamore kupnina poravnati v mesečnih obrokih po samo K 4.75, in da naročnik zadobi izključno pravico do vseh dobitkov že po vplačilu prvega obroka, omogočuje pač vsakomur, nabaviti si to izborno srečko, s katero v srečnem slučaju že pri prihodnjem žrebanju dne 1. avgusta t. l. zamore zadeti 400000 frankov. — Vsa

zaželjena pojasnila daje in naročila sprejema za »Slovensko Stražo« g. Valentin Urbančič, Ljubljana, Kongresni trg 19. Sprejemajo se tudi priglasila k nakupu srečk avstrijske državne razredne olterije in dajajo zanesljiva in točna zadevna pojasnila.

Mesne novice.

SLOVENC VOLILCI! V nedeljo, dne 13. t. m. ste pozvani, da volite v splošni skupini 3 poslance v deželni zbor. Po deželnem redu volimo v tej skupini mi Slovenci skupaj z Italijani, radi tega hočemo ob tej priliki nastopiti samostojno in pokazati našim zagriženim nasprotnikom, da nismo tuji, pač pa da živimo tukaj na svojih tleh, na lastni slovenski zemlji in tukaj hočemo tudi izvrševati svoje pravice. Minili so časi, ko se nam je kratilo naše pravice, ko so nas poznali le, kadar so nas rabili v svojo korist. — Dragi volilci! — Pokažimo tem lujskačem, da smo tu, da smo zrel narod, ki hoče tu živeti in imeti vse pravice, ki mu pritičejo. — Dolžnost vsakega Slovenca je, da glasuje za kandidate, ki jih je postavil odbor združenih Slovencev v Gorici.

Ti kandidati so:

IVAN GORJUP, pekovski mojster v Gorici.

IV. JOS. FABČIČ, poslov. tiskarne v Gorici.

Dr. PETER MEDVEŠČEK, v Gorici.

Volilci! Nihče naj se ne izgovarja, da bodo že odpravili brez njega, kdor tako dela in govori, ta ni več Slovenec, ta je naš narodni odpadnik, ta je naš izdajalec. **Vsi moramo na volišče!** — Z glasovnico v roki, z narodnim ponosom v srcu in z ljubeznijo do svoje lepe domovine pojdimo na volišče in pokazimo, da Slovan gre na dan!

Odbor združenih Slovencev v Gorici.

m Slovenski volilci naj gredo na volišče in naj oddajo svoje glasove za slovenske kandidate. Narodni odbor v Gorici zato opominja še danes, da store slovenski mestni volivci svojo dolžnost! Narodni odbor ima šestete slovenske mestne volivce, nakar se bo konstatiralo, koliko slovenskih volivcev je prišlo na volišče in koliko jih ni prišlo!

m Dekliški licej na tuk. zavodu šolskih sester »Notre Dame«. K zrelostnemu izpitu se je prijavilo vseh 17 rednih gojenk VI. lic. razreda. Pismene naloge so se pisale 9., 10. in 11. junija. Ustni izpiti so se vršili 4. in 5. julija, petek in soboto pretečenega tedna, pod predsedstvom c. kr. dež. š. nadzornika dr. Rob. Kauerja. Maturo so napravile vse; med njimi šest z odliko, in sicer naslednje g.dčne: Battistutta Josipina, Brunetti Lena, Furlani Terezija, Hočvar Marija, Kovač Rozi in Rutar Fanny. Druge abiturientinje so pa sledeče gospodične: pl. Braunizer Gemma, Fistravce Josipina, Kotnik Friza, Kuglmayr Marija, Machnitsch Adela, Vitecha Marija, Pahor Alojzija, Scarneo Marija, Treo Vida, Tominšek Emilija in Žigon Marija.

m Odpri lekarni. Od 13. do 20. t. m. bode imeli ponočno službo lekarni: Cristofolletti-Gliubich.

Iz goriške okolice.

g Št. Ferjan. Gotovo je, da bi bilo pri nas vse bolj mirno, če bi ne imeli v svoji sredi nekaterih zdražbarjev. Tudi ta dopis bi ne zagledal luč sveta, če bi se ne bil zaletel v nas »Novi Čas« in nam očital frakarstvo. Ker pa govori okolu tega lista stoječa gospoda tako rada o frakarji naj nam ne šteje v greh, če jo primemo tudi mi za frak. Seveda, novočasarje jezi, ker nočejo razsodni ljudje kar slepo za njimi črez drn in strn; odtod tudi vse zmerjanje

v njih glasilu. Tudi jim ni prav če mi ne verjamemo, da je to evolucija, če se začne neposredno pred volitvami udrihati po našem voditelju, ki nas že 30 let vodi na političnem polju in trdimo, da nosi tak nastop vse znake do mozga pristne revolucije in anarhije ter pripenja na junaška prsa njegovih nositeljev šopek bujno razvitih cvetk, zrastlih na vrtu častihlepnosti in vladeželjnosti. Mi ne moremo nič za to, če so nas naše zgrade in nezgode poučile, v marsikaterem slučaju, da je v novostrujarskih vrstah bliščeča se kovina mnogokje le »spucan« baklon ki prevara lahko marsikatero neizkuseno oko.

Novostrujarji bi bili najbolje storili, da bi se ne bili zaleteli v nas, ker pa že hočejo, da jim povemo svoje mnenje, naj se zgodi!

Njih voditelj, g. dr. Breclj je v »N. Č.« priobčil odprto pismo, v kojem pozivlja staro strujo naj mu dokaže da je le v enem slučaju računal po tarifi in ni pri uvaževanja urednih slučajih zdatno znižal zahtevano plačilo, če se ga je a to prosilo. Ker je novostrujarjem resnica nad vse sveta jim hočemo v naslednjem povedati zanimivo dogodbo, naj nam pa ne zamerijo, če moram postaviti pri tem g. dr. Brecljna v slabo luč bolj kot žida.

Lansko leto je naše katoliško bralno društvo igralo igro Dimež. Ob tej priliki se je dovršil oni znani žalostni slučaj, da se je nek 16-letni deček radi neprevidnosti enega igralca ponesrečil. Krogla iz revolverja ga je zadela v prsa. Pozvan je bil takoj zdravnik. Ker ni bilo najti g. dr. Breclja je prišel dr. Morpurgo. Ta je fanta preiskal, obvezal in določil da mora par dni nepremično ležati in se ga bo potem prepeljalo v bolnišnico. Za vse je računal žid dr. Morpurgo le 12 K, čeprav je prišel ponoči v Št. Ferjan. Radi večje gotovosti je bil drugi dan pozvan g. dr. Breclj, ker je bilo mnenje splošno, da je bolje njega pozvati, ki se bo za stvar gotovo zavzel, posebno še zato, ker se je fant v katoliški organizaciji ponesrečil. Drugi dan je g. doktor res prišel. — Povedalo se mu je, da je fant ponesrečil pri veselici kat. bral. društva, povedalo, da je sin ubogę udove ki ima le še drugega sina, tovarniškega delavca. Vsi žive od tega kar zadnji s svojimi rokami zasluži. Izid je bil ta, da je jud ki je prišel ponoči računal 12 K g. dr. Breclj o poldne pa 20 K in to za v kat. organizaciji ponesrečenega dečka.

Pa še drugo! Ko je poslal nekdo svojega sina s soprogo do g. doktorja, zato da ga preišče in mu izda spričevalo, je ta gospod svetoval njegovi soprogi naj ne pošilja otrok v Ljubljano k častitim Salezijancem, češ, da imamo tu boljše šole.

In še naprej! Nekemu očetu, čigar hčer je šla za nuno, je zaklical g. doktor krilate besede: Ali ji nimate doma dati kaj jesti, da jo spravljate v samostan?

Iz vsega tega sledi marsikaj, sledi pa tudi to, da se novostrujarji sem in tje zelo čudno obnašajo.

To smo se čutili dolžne v javnosti povedati, ker se nas je javno napadlo. Predno se postavimo na kako stališče, vse dobro premislimo in pregledamo. In tudi novostrujarji so lahko prepričani, da smo tudi njih dobro premislili in

Ne volite v nedeljo 13. t. m. novostrujarskega kandidata dr. Breclja, ki je zanetil ogenj prepira v S. L. S. Ako pride ta človek v deželni zbor, ne bo edinosti v klubo slovenskih poslancev v deželnem zboru! Ta človek je nemiren, s katerimi ne morejo sedeti pri isti mizi trezni in pametni ter za blagor ljudstva vneti možje!

pregledali, predno smo se odločili proti njim.

Mi smo povedali svoje misli. So pa še drugi gospodje, ki znajo povedati, koliko so novi strujarji naredili za Brice in ti gospodje so obljubili, da se tudi oglasijo, ko pride čas.

Za danes končamo in rečemo le še to: Kdor izmed Bricev hoče, da se naše žalostne razmere zboljšajo, naj odda svoj glas dne 13. t. m. za staro strujo S. L. S.

Nefrakarji.

g Lokve. Pri nas stojimo na strani stare struje. Mi se bomo bojevali proti mladi struji. Mi ne poznamo mlade struje, mi poznamo staro strujo. Ako bo kaj glasov, gotovobodo zapeljani, ker se bodo bali zameriti se. Možje, fatnje, v boj proti mladi struji, mi poznamo naše poslance za dobre. Korajžno, ne v strahu na volišče vsi do enega za naše poslance!

Živio stara struja!

g Shod na Vrhovlju. Višji klerikalec Obljubek je sklical dne 6. t. m. zopet shod, in sicer na Vrhovlje. Misli si je gotovo tako-le: v nedeljo pride biljanska procesija na Vrhovlje. Ljudstva bo veliko; torej lepa priložnost, da bom bobnal na boben mojega katoličanstva, katero sem sicer mnogo let skrivaj in ga nisem razodel, dokler me ni slavohlepnost k temu primorala. Pomagat bobnati je prišel dr. Česnik iz Gorice, za katerega je res škoda, da se znajde v družbi novostrujarjev. Gospod govornik ni tako neusmiljeno črnil nasprotnikov, kakor ona dva kričača prejšnjo nedeljo. Povzdigoval je samo dr. Breclja v tretja nebesa in priporočal njegovo volitev za poslanca, ker on je vrata, po katerih pride sreča, blagoslov in vse druge dobrote na vso goriško deželo.

Po končanem govoru hotel je g. župan Velišček govoriti, pa mu niso dovolili. Predsednik J. Lenardič, kateri se bo do prihodnjih volitev razvil v socijalnega demokrata, kakor župan, je zaključil hitro zborovanje in tako preprečil, da ni zamoglo občinstvo slišati kake resnične besede, kajti resnica v oči kolje. Drugega posebnega se ni zgodilo, razun da je občeznani zarobljenec V. e iz Smartna, delal nje-mu primerne opazke.

g Zopet Obljubek. Postopanje višjega klerikalca Obljubka se gabi že njegovim najožjim prijateljem. Niti njegov neločljivi tovariš M. J. ni prišel poslušat njegovega ponašanja na svoje katoličanstvo dne 29. VI. Sokoli žalujejo, ker je njih oče, kakor ga baje imenujejo, zlezel med črne klerikalce. Nekateri prijatelji ga celo preklinjajo. Jaz pa svetujem vsem, ki se jezijo, žalujejo in preklinjajo zaradi nezvestobe, da naj se potolažijo, ker on ostane vedno v stari koži. Kar je bil, to bo; klerikalec ni bil in ne bo. Ali se ne spominjate, kako je govoril pri pedzadnjih občinskih volitvah! Takrat je izgovoril sledeče besede: »Absolutno izjavljam, da klerikalnih glasov nočem!« In danes!

Občno se govori, da je Obljubek zapravil ves ugled s svojim fikfakovstvom. Ali spada takšen mož na županski stol, ni težko razsoditi.

Omeniti moram še, da je Obljubek protikandidat svojega sorodnika bivšega dež. poslanca M. M. In to je, kar so mu vsi razsodni Brice silno zamerili in ga zaradi tega oistro obsojajo.

g Iz Brd. V zadnji seji, ki se je vršila dne 16. VI. t. l., je košćansko starestinstvo sklenilo kupiti neko hišo v Vrhovlju, ki je last župana Obljubka, in sicer za občinsko bolnišnico. Dolgo let je čakala hiša kupca, pa ga le ni hotelo biti in pa ga tudi težko bo. Zakaj? Zato, ker hiša ni ne za kmeta, ne obrtnika, ne rokodelca. Ker je hiša zastoj čakala kupca več let, koj si umislita gospodarja: Ponudita jo v nakup občini,

da se napravi iz nje občinska bolnišnica.

Hiša ni za bolnišnico, ker se znajde na skrajni meji županstva. Iz Vipolže pr. je oddaljena dve uri. Ni za bolnišnico, ker je izpostavljena vsem vetrovom in ob deževnem vremenu je polna klet vode, katera nima odtoka. Samo naprava odtoka stala bi ogromen znesek. Ni za bolnišnico, ker ni vode blizu ne vodnjaka. Da bi se hiša vredila za bolnišnico, moralo bi se izdati še enkrat toliko kakor se je sklenilo dati za hišo. Sklenilo se je dati za hišo 8400 K; vse poprave bi stale približno ravno toliko. Za 1680 K pa se sezida lepa hiša, ki bo za svoj namen že od začetka urejena. Vidi se, kakšne kinovce ima naše starestinstvo. Niti eden izmed vseh se ni protivil tej neumni kupčiji.

Ta sklep starestinstva napravil je med občinarji splošno nevoljo in zato so vložili tudi utok zoper ta sklep in upamo, da ne bo potrdil deželni odbor tega za občino škodljivega in v vsakem oziru graje vrednega sklepa.

V celem starestinstvu, upam se trditi, da ni nijeden iz prepričanja glasoval za ta nesrečni sklep. Pa za vstreči milemu gosp. županu, se je predlog enoglasno sprejel. In kdo so ti ljudje? So novostrujarji, ki klestijo po zborih, časniki čez starostrujarje zaradi slabega gospodarstva.

Potrebo bolnišnice pripoznamo, pa hočemo jo imeti sredi županije na primernem kraju. Slav. dež. odbor prosimo, da naj se na lic. mesta prepriča o resnici naše trditve. Tudi pa že zdaj, da se bomo protivi. rečnemu in samo za uslugo županu in enemu sklepu do zadnje inštanice.

Slednjič omenim še, da bi bilo dobro, če bi naši občinski očetje začeli misliti z lastno glavo in ne s samo županovo. O b č i n a r.

g Zopet nesreča s patrono. 12-letni Kristjan Merljak iz Renč se je igral s patrono, ki mu je v rokih počila ter mu poškodovala dva prsta na desni in enega na levi roki. Prepeljali so ga v goriško bolnišnico usmiljenih bratov.

Dr. Breclj je drag zdravnik, veliko dražji kakor njegovi laški kolegi. To dokazuje splošno ljudsko govorjenje. Z vseh strani prihajajo glasovi o tem. S tem se dr. Breclj ni prav nič prikupil našemu ljudstvu. Naše ljudstvo kliče v potrebi rajše druge zdravnike, ki so cenejši kakor Breclj. Dragega zdravnika dr. Breclja naše ljudstvo ne bo volilo v deželni zbor!

Iz ajdovskega okraja.

a Z Vipavskega. Bližajoče se volitve ogrevajo tudi nas Vipavce sileč nas — hočeš nočeš — v volilni boj.

Časniki vseli strank in strancie lete kar kupoma v vasi in silijo ljudstva svojo hrano. Vrh tega begajo ljudstva razni »mešetarji«, ki vabijo na svoje semnje, kjer prodajajo po ceni »svoje« in »lastno« prepričanje, češ, le tako in tako dosežete zlato dobo.

E, tužna nam majka, to so šole sovražstva, vzgoja prepira!!

Ljudstvo je sicer proti takim pre-rokom precej apatično, kajti žalostne skušnje so je izučile: »da kdor preveč izbira, dobi izbirek«.

V nedeljo popoldne bila je zopet lepa prilika za take preroke — v Skriljah. — Na neko dvorišče zbobnali so nekaj ljudstva in mu usiljevali sovražstvo do zaslužni mož — tudi mene je radovednost vlekla tja. Na svoje nemalo začudenje naletel sem na neko srako, ki je na vse pretege mešetarila

za nekega Breclja, ki bode po njegovem prepričanju celo Goriško ozdravil — sedanjih slabih odnošajev — izkušen garant! Ta mladič, ki ni, kakor kaže, še dobro zlezel v svet, pa bode že pošiljal naše velezaslužne može, mecene in dobrotnike v penzijo!?

O ironija!!

Če ti taki izkušeni može priporočajo svoje kandidate, tedaj, ljudstvo, le pričakuj boljših časov.

Radoveden sem bil, odkod prihaja ta sraka. Ko sem zvedel, da je to neki Vrtovec iz Velikih Žabelj, tedaj sem se koj spomnil na onega bojvnika, ki je nekdanj klical »Boj na nož« liberalnej stranki a najbrž mu je ta premala in hoče napovedati »boj na nož« še naši delavni, miroljubni stranki! — Brez-uspešno!

Mi Vipavci se ne damo loviti na li-manice — nočemo ljudi, koji hočejo vse podreti, a sami nič ne napravijo, temveč hodemo kot en mož volili dne 13. t. m. može, koji se ravna po načelih naše edlavne, miroljubne stare katoliške stranke.

Živela starokatoliška stranka!

Iz kanalskega okraja.

kl Z dežele. (Po volitvah pisano 7.-7. pred volitvami). Volitve torej niso iz-pale prav po volji pri nas.

Kaj je vzrok tega?

L. 1908 so bili naši kandidati: dva doktorja in eden jurist — vsi trije iz mesta. In kmeti so bili nevoljni, češ: kdo jih pozna? Za »kometa«, za kome-ta! je vpila ženica na pust, in propadli so vsi trije. Letos pravijo: Kaj bo kmet! Pa vstreži jim! Naš človek ni igrača, ali križ je z njim. Vrh tega je zopet dokaz, da ne tiče vselej posne-mati Kranjcev.

Kar se tiče hvaležnosti, je že stara resnica, da je ni. Koliko dobrot je pre-jel še nedavno; zdaj pa že ne vé nič več o tem. Torej pa volite takega, ki vsa-kemu posebe vtakne tisočak v žep.

Potem taka agitacija ali šuntanje, prepričevanje! Pri volitvah naj bi se borili le s poštenim orožjem in dostoj-no! (Toda, če prvega ni, je težko ohrani-ti mirno kri.)

Vzemimo zgled. Nekdo je agitiral s tem, da je rekel Peter, da je liberelec. Izkazalo se je, da to ni res. Ali je tisti Nekdo preklical obrekovanje? Ne, in torpedo, enkrat izpuščen, deluje na-prej. Na Cerkljanskem niso dobili te, pa te ceste — to učinkuje pri kmetu. Dokaže se, da poslanci le niso mogli tega doseči (300.000 ali 150.000 K.) Ali ste poklicali nazaj torpedo? Stoj, curuk tisti škodljiv vtis, ki sem ga zabil kmetu brez podlage v glavo? Enako o dru-gem: o zvezi z Lahi, naši davki v Fur-lanijo(?) deželni uradniki po večini Lah-i; ali ste povedali: Curuk, strupena moja pušica; eno ni res; drugo pa le niso mogli doseči, ker pri teh razmerah niti svetnik tega ne doseže? Z revolverjem pa niti druga stranka menda ne bo vladala? Ali vendar?! Stari zistem da je onemogočil verski polet itd. Ali znate presoditi, kaj pišete, kake torpede po krivici izpuščate? — »Okovi strti« itd. ... Tudi pretiravanje je laž; in neutemeljen razlog je tudi laž, ker visi v zraku! — »Vsi, ki lažejo so otroci vražji (sv. Aug.) »Laž« je ne-dovoljena, pa naj bi rešil s tem svoje ali bližnjika življenje«. — »Vedenje lažnjivih je brezčastno.« (Sir. 20. 28). Uni ej zlagal kmetu, da je vas pogore-la, češ: saj je 1. april. Ali kmeta je za-del mrtvoud... Bodite še precej zelo škripulozni v govorjenju in pisanju. — Saj je znano, kaj je včasih »krepost«. Ali hočete posnemati (nasprotni časnika-riji) tisto, ki je dejala: Se mora reči, kar ni res, da se ga ujezi?!

Iz tolminskega okraja.

t Iz Volčanske okolice. Kar narav-nost osupnila nas je pisava »Novega Časa«. Moža domačina, ki že toliko let dela za naš blagor na nesebičen na-čin, ki je v tako burnih preteklih letih stal in reševal nas uboge kmete, ko so nas hoteli sebičneži, koristolovci in brezvestneži na razne načine uničevati skozi par desetletij. Le najhujši kori-stolovci so sposobni na tak način tako poštenega moža blatiti in sramotiti ka-kor pristaši »Novega Časa«. **Povemo kričačem, da morajo prej za ljudstvo kaj narediti, potem bo ljudstvo že ve-delo za nje, dokler pa ne pokažejo kaj dela naj le lepo pri miru ostanejo in v mir jih bomo že poslali v nedeljo, ker nočemo vsi zaničevati dobrot in truda ki ga imajo naši poslanci z nami.** Koli-ko podpor smo prejeli tukaj v goratem delu dežele ravno po dr. Gregorčiču in kar jih nismo dobili, so pa druge razno-vrstne ovire na poti, in tudi naša ne-brižnost je temu večkrat kriva. Zato volimo može, ki jih po delih poznamo, ne pa ljudi, ki jih do zdaj še po imenu ne poznamo! Kmet.

t S Tolminskega. Da ne bo dr. Bre-clj mislil, da je on najblagodušnejši zdravnik, bodi naveden tale slučaj: Pred letom sta bila poklicana na Tol-minsko dr. Breclj in en drug zdravnik ne Slovenec, tudi iz Gorice. Imela sta do bolnika oziroma bolnice enako da-ljavo. Dr. Breclja so domači odpeljali in pripeljali na postajo v koleselju. Oni drugi zdravnik je pa hodil.

Dr. Breclj ni mogel svojemu bol-niku nič pomagati, oni drugi je napra-vil operacijo, s tem rešil bolnico straš-nega trpljenja ter ji podaljšal življenje za 2 meseca. Koliko sta zaračunila? Dr. Breclj je računil 90 kron, oni dru-gi, ne-Slovenec, pa 22 kron in je povr-hu dal bolnici še nekaj zdravil zastoni. Oba gospoda zdravnika sta ostala lju-dem dobro v spominu.

Iz baške doline. Povsod letos se go-vori o veliki denar ni krizi, vsled tega je le malo gospode po letoviščih; tudi naša gospoda Gradnik, Klavžar in Rejc je izročila svoje žene in otroke svojim materam za vzdrževanje. Prva dva sta jo popihala neznano kam ker sta spre-videla, da jima ne nese samo lepo ženo imeti, dobro živeti in nič delati. Dobre, slepe mamice bodejo pa vže vzgojile otroke, da bodo bolj pridni kakor njih stariši!

t Iz Hudajužne. Naš g. vikar je pri-šel od nekje iz Goriške okolice 12 nam z namenom, da se tukaj ozdravi in okrepi od prenapornega dela. Pa res čas Bogu, »mož« je zdrav kot riba. Posebno noge ima dobre — gamsove. — Vže štiri ri-na jst dni ga ne dobite druge, kot od bajte do bajte — od vasi do vasi — agitira — farba — pa upije kot konjski mešetar, ko deli ljudem milosti od »No-vega časa«. Ali res ni za take može no-bene oblasti več, da delajo kar hočejo? Svoje dolžnosti pa kar čez glavo opravlja. Zahtevamo duhovnika res pravega duhovnika ne pa zdražbarja in politi-čnega kričača. Ta »sredstva« ki jih sedaj naš vi- kar okrog ponuja za do »cila« pritji ne pa »načela« so imeli pred ča-som »liberalci« v zukupu, samo da je ta »roba« malo prekuhana. Tisti pa, ki ima dober nos, dobro vé, kako to ko-silo diši. — Veljajo besede: Jože — Jože! Veliko se trudiš, a le eno je po-trebno...

t Umrli so pri Sv. Luciji te dni za-poredoma: posestnik Franc Taljah, cerkveni ključar v 72. letu. Bil je poš-ten mož, skrben gospodar in jako mi-roljuben sosed. Kako so ga vsi spošto-vali, je pokazala udeležba pri pogre-bu. Dalje: Ana Breščak v Morejcu v 61. letu, vzorna mati, žena in gospodi-nja. Jožefa Manfreda, zasebnica na Kozmericah, stara 42 let. Naj jim sveti večna luč! Prizadetim naše sožalje!

t Kmečka hranilnica in posojilnica na Idrskem reg. zadr. z neom. zavezo bo imela dne 20. julija 1913. redni občni zbor. Dnevni red: 1. Potrjenje računskega zaključka za leto 1912. 2. Volitev načelstva. 3. Volitev nadzorstva. 4. Slučajnosti Odbor.

Iz cerkljanskega okraja.

c Plužnje pri Otaležu. Pri nas je neki neimenovani posestnik, ki se prištevava v vrsto novostrujarjev. Ta mladi mož razlaga svojo novo naprednost nam sovaščanom na vse mogoče načine. Mi bi mu pa svetovali, da naj rajši gre v svoj hlev večkrat in naj bolj natančno pogleda okoli troje živinčet, da se mu ne bo spet odgrnila za vrat kake enoletne telice veriga, drugič naj jo rajši poveča, da mu je ne bo treba do krvi trgati od vratu in mu tako ne bo treba naglo teči k zavarovalnici goveje živine za slučaj morebitne škode. To mu torej svetujemo, drugače pa naj nas pusti v miru s svojo modrostjo. Pač čuden slučaj za našega novostrujarja.

V a š č a n.

c Iz Otaleža. Novostrujarsko glasilo »Novi Čas« se je pokazalo v svoji številki z dne 27. m. m. kot nov Mojzes, ki bo rešil goriške Slovence in celo deželo iz sužnosti starih Faraonov. Ako bi že tako dobro ne poznali teh novih junakov, bi jim že kaj verjeli; ker so se pa naša pota večkrat že križala, ogledajmo si jih malo bliže. Ko so se leta 1907 bližale državnozbornske volitve, takrat sta nastopila pri nas kot govornika dr. Knavs, sedanji obloški Abram in domači kurat Buda. Kaj so takrat govorili. Dr. Gregorčiča so povzdigovali v sedma nebesa in stari Rimljani bi na te govore gotovo uvrstili dr. Gregorčiča med svoje bogove. — Kaj pa sedaj? Dr. Gregorčič je sedaj ravno tak kot takrat. Kjer more, pomaga in ne išče za to časti ne hvale ter gre mirno svojo pot. Njegovi nekdanji slavitelji pa bi ga kar v žlici vode utopili. Javno ga črnijo, čeravno niso vsi skupaj toliko žrtvovali za narod kakor on sam. Sedaj so ga celo proglasili za izdajalca naroda. Tu jih vidite hinavce.

Tukajšnji novostrujarski občinski odbornik je o priliki zadnjih občinskih volitev kakor ovca lažil okoli naših volivcev I. razreda, da bi mu pomagali na takozajeleni sedež občinskega odbornika. In res je dobil vse glasove razun enega. Ko so se pa nekateri pritoževali zaradi njegovega nastopa pri volitvi župana, je v cerkvi javno povedal, da je za svoje delovanje odgovoren le **ene-mu (torej ne onim, ki so gojili zaupanje do njega in so ga za to izvolili?)** **Taki so menda vsi novostrujarji, varujmo se jih!** Kdor drugače misli, je rekel, je razkolnik. Ali naj torej take volimo, ki se skrivajo za enega, ako ne delajo kakor ljudstvo zahteva in kakor bi bilo prav? Razkolniki postanejo potem pravzaprav, ki so jim dali svoje pravice v roke? Čujte, čujte!

G. Abram u svetujemo, naj gre kandidirati na Kras, tam je še eno mesto prazno. Menda se Krasa ogiblje, ker ga tam, v njegovi domovini, dobro poznajo. Mi smo do grla siti tega terorizma. Oglejmo si poslance S. L. S., kako so visoko učeni in ponižni, da jim novostrujarji niso vredni niti jermenov na čevljih privezati. Javno priznavajo, da so za svoje delovanje odgovorni volivcem. Novostrujarji pa so odgovorni za hujšljivi razdor, za zdražbo, za sovraštvo, ki so je prinesli v deželo, v občine, v družine. Vest jih mora že sedaj peči, a ko je zlo že pričelo svojo pot, ne neha, dokler ne pride poguba.

»Novi« pravijo, da so za orlovsko organizacijo. A naš edini novostrujar je bil celi dve leti proti pravilom orlov. Gore smo navedli le male politične grehe naših novostrujarjev. Taki kot so naši, tako so menda tudi drugi.

Zato, otaleški volivci, dne 13. t. m. vsi kot en mož pogumno in z odprtim čelom v boj za naše stare, izkušene, zaslužne in vnete ljudske zastopnike, ki jih priporoča naš stari »Primorski List«.

Iz komenskega okraja.

km S Krasa smo prejeli prav značilen dopis, iz katerega posnemamo sledeče: Ni res, da bi bili vsi duhovniki komenske in devinske dekanije za dr. Breclja, kakor so to novostrujarji raznesli po časopisih, res pa je le to, da je par takih zaslepljenec, ki pričakujejo, da jim bo dr. Breclj morda prinesel že na tem svetu nebesa. To se pač ne bo zgodilo, saj jih še sebi ne more! Na konferenci na Gorjanskem se je pa eden izmed duhovnih sobratov dr. Gregorčiča spozabil tako daleč, da je povedal sledečo anekdoto: Neki nemški brezbožni pedagog je resl enkrat, da če bi on prišel na nebeška vrata in bi notri videl kakega farja v črni suknji ali kakega meniha v ružavi kuti, tedaj bi se on obrnil in ne bi hotel v nebesa. Tako je rekel omenjeni duhovnik, bi tudi jaz storil, če bi prišel do nebeških vrat in bi zagledal notri dr. Gregorčiča. Obrnil bi se in ne bi hotel v nebesa, kjer je že dr. Gregorčič.

In par novostrujarjev se je zakrohotalo tej izborni »perglihi«. Ta nauk pač ni katoliški, to je morda nauk dr. Breclja, ki muugaja novostrujarskikatekizem s takimi načeli. Ta najnovejše novostrujarski general in kolovodja, ki po svojih lastnih besedah ne pripozna nobene autoritete, ta je sedaj merodajen tudi za nekatere duhovnike. Reči moramo pa to, da omenjeni gosp., ki se je tako nekvalificirano izrazil o dr. Gregorčiču, ni ureden niti kot duhovnik, da bi dr. Gregorčiču čevlje odvezal, da o politiki sploh ne govorimo. Svarimo pa pred takimi nauki in takimi »načeli«, kajti iz tega se ne more nikoli nič dobrega roditi. Vsi dobromisleči Kraševci pa ukljub temu ne hoto voliti dr. Breclja, ampak kandidate stare struje, kakor nam jih priporoča izkušeni politik dr. Gregorčič. Kraševci, pozivljamo Vas, da vsi oddaste v nedeljo 13. t. m. svoje glasove za Vaše prave voditelje, za vaše prave ljudske poslance, kakor jih priporoča stara struja z dr. Gregorčičem na čelu.

km Kdo je kriv, da se ni še dovolila deželna podpora za cesto Brje-Pliskovica-Krajnavas in da se ta cesta ni že pričela graditi? Nepredvidnost dr. Gregorina je temu kriva! Zadeva je bila v zadnjem zasedanju že zrela in pripravljena, da bi se predložila deželnemu zboru. To se pa ni moglo zgoditi, ker je dr. Gregorin, na vsak način ne poznajoč kako daleč je zadeva že dozorela, interveniral v splošno začudenje pri namestništvu v Trstu ter v zadnjem hipu predlagal, naj bi se napravila neka brezpomembna varijanta pri Brjah, ki se je potem izkazala kot popolnoma nepotrebna.

Tako se zgodi, ako poslanec ne pozna krajevnih razmer. Na mesto, da bi stvari pomagal, ji škoduje!

Iz sežanskega okraja.

s Povir. Našli so 5. t. m. mrtvo truplo moškega srednje starosti v nekem prepadu blizu železnice med Povirjem in Divačo. Mrtvec je neznan. Na njem se pozna, da je tu ležal mrtev že delj časa. Nekateri sodijo, da je bil roparsko umorjen ter vržen v prepad.

s Gorenje (občina Povir.) Tukaj so priredili preteklo nedeljo možje javen ples. — Ali jim bo kaj koristilo? Žene in otroci trpijo pomanjkanje, stari pa s plesom in pijančevanjem zapravljajo svoj borni zaslužek.

Ta pot jih ne vodi k blagostanju, po katerem hrepenijo, temveč jih potiska v revščino in nezadovoljnost, česar pa žalibog nečijo spoznati.

Finšger in Rosina pred poroto.

Govor prvega državnega pravdnika Jegliča.

Častiti gg. porotniki! Moja naloga je sedaj izbrani iz sedanje obravnave važnejše podatke. Moje stališče je to, da se po šestdnevnem razpravljanju ugotovi, ali sta obtožena kriva ali nekriva. Vsak nepristranski poslušalec mora imeti že sedaj svoje prepričanje, ali sta obtožena kriva ali ne. Žalostno bi bilo, da bi se vas, častiti gg. porotniki, hotelo sedaj prepričati za krivdo ali nekrivdo obtožencev.

Moja dolžnost je, da utemeljujem obtožbo. To storim z velikim obžalovanjem, toda zgoditi se mora to v imenu hudo kršenega zakona in v imenu prizadetih davkoplačevalcev.

Vsakdo bo obžaloval, da sedita na zatoženi klopi dva moža, ki sta bila ugodna, eden od njiju je bil celo deležen odlikovanja Njegovega Veličastva. Srce krvavi, srce se krči vsake-mu, ki vidi, kako se je upravljal denar, katerega znosijo skupaj žulji davkoplačevalcev. Z obžalovanjem zastopam obtožnico, ko vidim pred seboj dva kolega, dva uradnika. Uradnik, tudi uradnik najnižje vrste, kakor je Rosina, ima dolžnosti nasproti ljudstvu. Če izvršuje te svoje dolžnosti, stopi lahko z odkritim čelom pre ljudstvo. Dvojno gorje pa je, če zlorablja zaupano mu oblast v škodo ljudstva, v škodo predstojnikov.

Tu sta dva uradnika, ki sta poslovala v o. š. sv. Vam, častiti gg. porotniki, je še v spominu, v čem so obstajale njiju dolžnosti. To vam je povedal g. izvedenec. Jaz trdim, da je odgovornost na strani obeh, oba sta moralaf skrbeti, da se upravlja premoženje o. š. sv. v korist namena.

Mislilo se bode in reklo, da je bil Rosina knjigovodja in bi moral torej on biti odgovoren za to, kar se je zgodilo. On je sicer vodil glavno knjigo, a v glavno knjigo so tudi drugi vpisavali, kakor smo se prepričali. Na drugi strani pa je tudi jasno, da je opravljal tudi Finšger računske posle. Finšger se ni smel zanašati na glavno knjigo, v katero se je vpisavalo še-le 1½ leto pozneje, kot bi se moralo vpisavati. Finšger je prejel večkrat denar, za katerega mora biti on odgovoren. On je bil v sejah o. š. s. edini, na katerega so se člani obračali in v katerega so imeli tudi zaupanje.

Reklo se bo, saj so bili tu pregledovalci računov, oni so pregledovali račune — torej je bilo vendar vse v redu. Reklo se bode nadalje, da so pregledovalci slabo pregledovali račune, da zadene torej krivda njih. Gotovo je, da pregledovalci računov niso vsega pregledovali. Toda to ne oprošča prav nič današnjih obtožencev. Finšger je sam rekel v začetku obravnave, da so pregledovalci računov neuki ljudje ter da so se v vsakem pogledu zanašali nanj. Zato pa je bila njegova dolžnost strogo paziti, kaj se dela v uradu, v katerem je bil on predstojnik.

Meni se bo ugovarjalo, da so pregledovalci računov, ko so se predstavili Finšgerju, dobivali od njega nalog, naj natančno pregledajo račune. Iz tega se bo izvajalo, da je Finšger mirne vesti. Toda to se lahko tolmači tudi na nasproten način. — On je vedel, da se v 10. urah ne more natančno pregledati vseh računov, vedel je, da so pregledovalci računov neuki ljudje, vedel je, kako pregledujejo pregledovalci račune in da ne vpogledajo v vse akte.

Recimo, da bi bili pregledovalci prišli enkrat na sled kakih nerednosti. Šli bi k Rosini po pojasnila. On bi rekel, da ne ve, kako se je kaj zgodilo. Če bi pa vprašali Finšgerja, bi jim od odgovoril, da je nemogoče, da bi se niemu moglo kaj očitati, saj da ima velike dohodke, mu torej ni reba odtegavati denarja, in da je Rosina denar vzel. Vidite častiti gg. porotniki, besede se lahko tolmačijo tako in tako.

Finšgerjeva odgovornost je tem večja, ker je vedel, koga ima v uradu. On je vedel, da je Rosina večkrat izostajal iz službe, vedel je, da je prihajal nenaspan z udrtimi očmi v urad, sam je priznal, da je prejšnji voditelj okrajnega glavarstva, sedanji namestništveni podpredsednik grof Attems opozoril Rosino, naj spremeni svoje življenje: zato je jasno, da je bila njegova dolžnost, da bolj pazi na Rosino.

Finšger je bil ravnatako, da, še bolj odgovoren za poslovanje v uradu kakor Rosina. Saj so se tudi vsi nanj zanašali. Toda, žal, v uradu, na katerega

je bil navezan z veliko odgovornostjo, se je uradovalo tako, da je vse obsodbe vredno.

Ne zahtevam od Finšgerja, da bi bil šel pregledovat v prahu na kaščo, ali so vsi registri v redu — to je gotovo, da je bilo vse čez in čez v neredu — ali vendar bi se bil lahko semtertja prepričal, ali je arhiv v onem redu, kakor mora biti. Rosinova dolžnost je bila, vpisati na podlagi mesečnih izkazov od davkarje tozadevne postavke v glavno knjigo. To bi se bilo moralo sproti delati. To se ni zgodilo in Finšger je to vedel. Na ta način se ni moglo dognati stanje o. š. zaloge. Izvedenci so nam povedali, da se ni moglo na nikak način posneti, koliko dolgovi ima o. š. sv. Ali je to pravo gospodarstvo?!

Iz knjig o. š. sv. ni nadalje niti razvidno, kdaj so nastopili službo, koliko časa so službovali, kdaj so postali definitivni. Če je kdo bil definitivno imenovan, se tega ni javilo deželnemu odboru, ki bi potem odtegnil učiteljem prispevke v penzijski zalog. Ti učitelji so sedaj vsi dolžni vplačati zaostale prispevke penzijskemu zalogu. Deželni odbor bi lahko zahteval, da sedaj vplačajo vse naenkrat. Toda deželni odbor bo, kakor je upati, milostnim potom dovolil, da se zaostali prispevki plačajo v obrokih. O. š. sv. je nadalje opustil penzionirati doslužene učitelje. Res, Finšger se je skliceval na usmiljenje, ki se ga mora imeti napram zaslužnim učiteljem. Toda to usmiljenje ni bilo na mestu. To usmiljenje je stalo, kakor se je ugotovilo davkoplačevalce nad 10.000 K. Finšger ni skrbel za to, da bi se menjavali krajni šolski sveti. To je bila tudi njegova dolžnost. Učitelje za ročna dela so bile vpisane na eni oplj papirje. Pomislite, na papirju, ki lahko sfrči, kakor so sfrčali drugi akti iz uradov o. š. sv.

Finšger je sam priznal, da je porabil potegnjene denar v druge namene, kakor je bil nakazan. Kako hoče potem, da vodi Rosina denarne zapiske v redu. Ako se pomisli, da je Finšger nosil denar domov, da je iz svojega žepa anticipiral, kakor trdi, 1300 K, da ni imel niti glede denarja niti glede učiteljev nikake evidence, ako je vedel, da Rosina zanemarljivo svoje delo, je torej prav dobro vedel, da je v uradu nered, za katerega pa je bil Finšger odgovoren o. š. sv., okraju in davkoplačevalcem. — Predstojnik urada, v katerem je nered je tudi sokriv tega nereda. S tem nečem naprtili vso krivdo Finšgerju in Rosini, trdim pa, da sta oba sokriva.

Finšger trdi, da je hotel že nekoč predlagati, naj se šolske doklade zvišajo. Ker pa tega ni storil, se bodo morale naenkrat zvišati, kakor smo čuli, od 94% na 150%. Moja naloga ni, preiskavati, ali so pregledovalci računov tega krivi. To pa trdim, da sta današnja dva obtožena sokriva, da je bil tak nered v o. š. sv.

Finšger je deležen mnogih priznanj in celo odlikovanja. Toda jaz sem uverjen, da Finšger teh pohval ni zaslužil z ozirom na nered, ki je vladal v uradu, in prepričan sem, da oni, ki so ga pohvalili, ne bi bili nikdar izrekli pohvale, ker bi se bili varali v zaupanju, ki so je gojili do njega.

Častiti gg. porotniki! Vam so stavljena štiri vprašanja, in sicer dve za Finšgerja in dve za Rosino. — Ker je Rosina priznal, vam je del oolajšano. — Dejanja Rosine se razlikujejo od onih Finšgerja. Rosina je spisal nakaznice za gotov znesek. Podpis na nakaznici je ponaredil. Potem je spisal pobotnico ter audi na tej ponaredi lpodpis in tako je prišel denar v njegove roke. Da se izkaže, kam je prišel ta denar, je spisal in s falzifikatom podpisal pobotnico, ki jo je potem pridjal aktu. Finšger pa je nakazoval denar naravnost sebi ali ok. š. sv. Za uporabo tega denarja pa ni nikakega dokazila.

Upoštevati se mora, da se je Rosina sam javil. Rosina je priznal svoja dejanja v popolnem obsegu in njegova izpoved je v soglasju s podatki, ki se jih posnemlje iz aktov. Rosina pravi, da je poneveril 40.000 K, torej več kakor se ga obtožuje. Iz tega pa ne sledi, da bi bil poneveril tudi one zneske, za katere je obtožen Finšger. Rosina je svoje dejanje priznal in s tem dokazal, da se kesa. Ako je Rosina napravil svoji družini krivico s tem, da je izvršil kaznjiva dejanja, je na drugi način omogočil s tem, da je priznal, da bo kaznen krajša in da bo zamogel družini prej

Mlada struja z dr. Brecljem na čelu hoče ugonobiti očeta slovenskega preporoda na Goriškem, dr. Antona Gregorčiča. Izdajalec slovenskega naroda je tisti, ki ubija može, kakor je naš Gregorčič. Zato pa ne sme noben pošten Slovenec podpirati pri sedanjih deželnozborskih volitvah tega grdega in nehvaležnega političnega ubojstva nad dr. Gregorčičem.

pomagati. Jaz sem vedno priporočal skesane milosti.

Rosina je bil v začetku nekako primoran zboljšati si svoj položaj. Pozneje, ko je imel večjo plačo, je vedno več jemal, na zadnje pa največ. Ta denar je porabljal za svoje veselje. To pa sedaj nikakor ne odločuje glede njegove krivde.

Finšger je tožen različnih dejanj. Baval se bom najprej z načinom njegovega opravičevanja, ki je najboljši dokaz za njegovo krivdo. S tem se je sam najbolj obdolžil. Če Finšger ni imel druge opravičbe, je naravnost kar Rosino obdolžil, da je on denar pridržal za se. Saj ste se sami prepričali, da je z obdolženjem Rosine celih šest dni zajemal vodo iz rešeta. Začetkom se je Finšger opravičeval, da ne ve nič. Rekel je, da denarja ni vzel in da si ne more razlagati, kako more zmanjkati. Pri razpravi pa je vedno obdolževal Rosino. Ko je bil Finšger v preiskavi, je vedno trdil, da ni vedel, da je Rosina v zaporu. Edino le Finšger in Rosina sta izvršila malverzacije pri o. š. sv. in nikdo drugi.

Rosina pa se je prostovoljno predstavil pravici. To je storil, kakor je pri prvem zaslišanju izjavil, zato da ne bi Finšger po nedolžnem trpel. Ta poteza povečuje značaj. Rosina ni vedel za Finšgerjeve malverzacije. Očita se mu, da bi moral vedeti. Ako je pa vedel, kako se mora od njega zahtevati; G. nadzornik vi goljufate, ko je sam imel toliko kaznivih dejanj na vesti. To zahtevati od Rosine je popolnoma neutemeljeno. Sodbo o tem prepuščam vam častiti gg. porotniki.

Sicer se pa Rosina ni javil sam z namenom, da bi Finšgerja obdolževal. Rosina ni med celo razpravo nikdar rekel, da je Finšger defraudiral. Samo v enem samem slučaju se je izrazil, da je imel le sum. Rosina nima tudi nikakega vzroka obdolžavati Finšgerja, ker ni obdolžen defraudacije onih zneskov. Najvažnejši vzrok, da sem dvignil obtožnico proti Finšgerju, je, da zaman iščem vzrok, zakaj bi Rosina zamolčal kak znesek, za katerega se obdolžuje Finšgerja ali katerega bi bil dobil od Finšgerja. Upoštevati je treba, da je Rosina v dveh slučajih, kjer je on bil kriv in se je obdolžilo Finšgerja, takoj vsak sum odvrnil od Finšgerja ter priznal, da je mogoče on porabil dotični denar.

Res smo danes slišali dve priči, ki ste izpovedali, da so se pošiljali od glavarstva spisi v kuvertah, ki so bile napravljene iz pobotnic o. š. sv. Toda ta okolnost ne more odvrniti krivde od Finšgerja. Finšger je bil, ko se je to dogajalo, še nadzornik in bi bil moral vedeti, da se nahajajo na kašči akti o. š. sv. Njegova dolžnost bi bila, da odstrani ta nered. Prej ali slej si mora vendar ogledati arhiv. Nikakor pa se ne more kar naravnost dolžiti Rosino, da bi bil on odstranil pobotnice. Saj se je našla v Finšgarjevem stanovanju pobotnica v obliki poštnega čeka. Če je imel torej tako važno dokazilo na domu, si prav lahko mislimo, da so šli še drugi dokumenti na njegov dom. Zato se Rosini nikakor ne more očitati, da bi bil odstranil pobotnice. Ravno tako je dokazano, da je bila Lavrenčičeva prošnja, katero je Finšger zamolčal vložen.

Reklo se bode, da je tudi Finšgerjev naslednik, dr. Pavlin, imel neopravičeno zaupanje v Rosino. Toda pomisliti je treba, da je dr. Pavlin prišel v urad popolnoma neuk in da ga je Rosina takrat prav lahko premotil, ker mu je stalo pred očmi zaupanje, ki je je užival njegov prednik. Dr. Pavlin je imel v svojega prednika tako zaupanje, da je sam glasoval, naj se izreče odstopivšemu nadzorniku zahvala v o. š. sv.

Sedaj preidimo na opravičenje Finšgerja, da ga je Rosina slabo informiral.

To je odločilne važnosti pri konstataciji krivde ali nekrivde Finšgerja. Ako verjamete, da je Rosina Finšgerja slabo informiral, ni to še nikaka opravičba za Finšgerja. Ali je verjetno, da je imel Finšger toliko zaupanja v Rosino, da mu je kar na slepo verjel! To zaupanje je popolnoma neopravičeno in ne morem ga pripoznati. Finšger je poznal Rosino kot človeka, ki je ponočeval in ki je hodil z zaspanimi očmi v urad. — Finšger je dobro vedel, da Rosina nima nikake evidence in končno je Finšger sam opazil, da je bil večkrat slabo informiran. Finšger torej ni imel nikakega razloga Rosini popolnoma zaupati. Ta izgovor je popolnoma neutemeljen in neverjeten.

Glede nakaza denarja se moramo sedaj prašati, zakaj je Finšger opravičeno nakazan denar nakazoval vedno strankam, ki so ga imele dobiti. Prav bi bilo, da bi bil Finšger tudi v njemu naprtenih slučajih nakazal direktno strankam denar in ne sebi ali o. š. sv.

Nadalje moram konstatirati, kakor smo se večkrat prepričali iz obravnave, da je imel Finšger dober spomin, da ga torej v nekaterih slučajih, v katerih se izgovarja s slabimi informacijami od strani Rosine, ta ni mogel preslepiti. Ako bi Rosina hotel slepariti, je imel drugi enostavnejši in manj nevarni način priti do denarja. On je prav enostavno spisal nakaznico ter na njej ponaredil Finšgerjev podpis in denar je bil v njegovih rokah. Rosina, ki je bil popolnoma odvisen od Finšgerjeve dobrote, ker je zgubil s svojim življenjem zaupanje svojega predstojnika, ta Rosina naj bi riskiral svojo službo, svojo existenco s tem, da bi Finšgerja slabo informiral?! Do kakega zaključka torej pridemo? Do tega namreč, da bi moral biti Finšger v popolni oblasti, hipnotiziran od Rosine, tako da bi morali smatrati Finšgerja kot kak pisalni stroj od Rosine.

Finšger se ni smel in ni mogel slepo udati temu, kar mu je pravil Rosina. 5 minut odmora.

Nikakor ne more biti resnično, kar trdi Finšger, da ga je namreč Rosina z napačnimi informacijami preslepil. Imamo nekatere slučaje, ki jasno govore za Finšgerjevo krivdo. Najbolj markantni slučaj so ti, ki so se dovršili takrat, ko Rosine ni bilo v Gorici. Ko je bil Rosina v Dolenjskih Toplicah je Finšger dvignil trikrat denar. Vsaj v dveh slučajih smo popolnoma gotovi, da Rosine ni bilo v Gorici, ker se je ravno Finšger za en slučaj izgovarjal, da je prišel Rosina iz Toplic v Gorico. Ali je mogoče pa, da je Rosina Finšgerja slabo informiral, ko ga ni bilo v Gorici. Ako verujemo, kar je sicer dokazano, da je bil Rosina v dolenjskih Toplicah, potem ne moremo verovati, da ga je Finšger napačno informiral. Pa tudi tega ne bo nikdo veroval, da je Finšger izročil denar Rosini, ko se je ta vrnil z dopusta. Mi najdemo koj razlog, da ovržemo to trditev. Ko se je namreč Rosina vrnil z dopusta, ni imel niti beliča več v žepu, zato si je tudi prvi dan, ko je zopet nastopil službo nakazal 800 K, česar mu ni bilo treba, ako bi bil res denar prejel od Finšgerja.

Ko je Finšger gradil hišo, imamo najbolj markantne slučaje njegove manipulacije. Tu se je drž. pravdnik obširno pečal s slučajem v Rihemberku za 4500 K, na Otlici, v Solkanu za 5000 K, z onim slučajem zadnjega dne Finšgerjevega službovanja kot okr. š. nadzornik, s slučajem v Avčah glede napeljave vode. V vseh teh slučajih je državni pravdnik dokazoval, da je neverjetno, da bi bil Rosina Finšgerja premotil in preslepil, ker se je pri obravnavi nasprotno dognalo.

Nato je državni pravdnik nadaljeval:

Ako imate dvoma glede Finšgerjeve krivde, ga v gorenavedenih slučajih ne morete imeti. Tu ne pridejo v poštev kuverte in druge malenkosti, ki sicer govore več v škodo Rosine.

Če trdi Finšger, da je bil z delom preobložen, da bi se mogel za vsako stvar pobrigati, moram ta izgovor zavrniti. On bi bil boljše storil, da bi bil napravil red v svojem uradu, nego da bi bil delal za okrajno glavarstvo, kar je delal najbrže v svrhu, da si pridobi naklonjenost svojih predstojnikov.

Njegova pozabljenost tudi ni prav nič verjetna. Kakor ste čuli, je on sodeloval tudi pri najvažnejših zadevah, tudi med razpravo ste se prepričali, da se je spominjal na razne malenkosti: torej mu ne bo nikdo veroval, da ga je zapustil tako spomin, da bi se bil pustil od Rosine preslepiti.

Finšger je obdolžen, da je odtegnil o. š. sv. denar, nikakor pa ne, da bi bil denar hranil. L. 1905 si je gradil hišo z odtegnjenim denarjem. Proti temu da je dobil kak znesek od njegovega očeta, ne morem ugovarjati, ker ni bilo pri tem nikake priče. Pač pa je dvomljivo, da bi bil na Jesenicah dobil 4000 K od očeta, ker nisem dobil nikakega odgovora, ko sem mu predložil, da železnica takrat ni šla. Če je večkrat šel, kakor ga je pozneje, a prepozno opravičeval njegov zagovornik čez Pontebo v Jesenice, potem bi bil sam moral takoj to povedati.

Kar se tiče Finšgerjevega življenja, sem ga sam poznal. On sam je skromno živel in se skromno oblačil. Toda družina je na veliko živela in se elegantno oblačila. Iz računa pri Medvedu je posneti, da je stala ena damska suknja 220 K. Hči Finšgerjeve je izdajala mnogo denarja, hodila je na ples v svili. Tisočaki so šli na razne račune. Samo za vino in obleko so šli letno približno štiri tisočaki.

Prihajam h koncu. Jaz sem uverjen, častiti gg. porotniki, da boste potrdili obe vprašanji za oba obtoženca. Vaše delo ne sme biti delo usmiljenja. To prepustite sodnemu dvoru, ki bo upošteval razne olajševalne okolnosti. Vi ne smete usmiliti se Rosinove ali Finšgerjeve družine. Oba sta inteligentna moža in bosta pozneje prav lahko pomagala svojima družinama.

Oprostite pa današnja obtoženca, to bi bila največja krivica.

Trgovski vajenec,

ki je dovršil ljudsko šolo, star 14 do 16 let se sprejme v slovensko trgovino. Poizve se pri naši upravi

Ugodna prilika!

V novi trgovini pri Soškem mostu št. 63 (Via Ponte Isonzo) v Gorici se dobi vsakovrstno sveže oblačilno blago po prav nizki ceni. Blago za moške obleke pa po tovarniških cenah.

S tako nizkimi cenami postrežem lahko radi tega, ker sem si nabavil veliko množino blaga.

Za obilen obisk se priporočam

Anton Jug.

JOSIP TERPIN

naslednik Antona Potatzky

v Gorici na sredi Raštola štev. 7.

Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovanje nürnberškega in drobnega blaga, ter tkanin, preje in nitij.

Potrebščine za pisarne, kadilce in popotnike. Najboljše šivanke in šivalne stroje; potrebščine za krojače in čevljarje. — Svetinice, rožni venci in mašne knjige.

Hišna obuvla za zimске in letne čase.

Raznovrstne semena, trave in detelje.

Najboljše preskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih na deželi.

P. n. g. pričakujem obilnih odjemalcev.

Najboljše in najmodernejšo sukno za moške in volneno za ženske obleke razpošilja najceneje Jugoslov. razpošiljalna R. STERMECKI v Celju št. 304.
Vzorci in cenik čez tisoč stvari z slikami poštne prosto.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Dunaj . . . 10, 88, 74, 7, 26
Gradec . . . 35, 33, 71, 43, 13.

Dr. Jušt Bačar

zdravnik

v Gorici, ulica Treh Kraljev 9

ordinira

od 10. do 11. in od 2. do 3. ure.

Usne podplati. Vrvarsko

blago. I. Drufovka, Gorica

nasproti „Monta“, odli-

kovana delavnica nadpla-

tov. — Velika izbira obuvla.

Lekarna

Cristofolletti v Gorici

Prave in edine žel. kapljice z znamko sv. Antona Padovanskega.

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva. Te kapljice uredijo redno prebavljanje, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. Okrepé želodec, storé, da izgine v kratkema času omotica in šibotna lenost (mrtvost). Te kapljice tudi storé, da človek raje je.

Cena steklenica 60 vin.

Svoji k svojim! Svoji k svojim!

MIHAEL TURK

GORICA na Kornu štev. 6. GORICA priporoča slavnemu občinstvu svojo brivnico. Zagotavlja točno postrežbo. — Sprejema naročila za maskiranje po zmernih cenah.

Zahvala.

Podpisani izrekam v svojem, očetovem, bratovem in svojih sester imenu najsrčnejšo zahvalo vsem, ki so nam stali ob strani v bolezni in ob smrti naše nepozabne mame, gospe

TEREZIJE LAVRENČIČ.

Posebno se zahvaljujem pred. g. župniku B. Némec za njegovo skrb za časa njene bolezni; njemu in č. gospodoma iz Nabrežine in Sempolaja za vodstvo mrtvaškega spreveda; vsem dragim sorodnikom, prijateljem in znancom za darovane vence in za ustno ali pismeno izraženo sožalje; vsem, ki so prišli od blizu in daleč spremljati preblago pokojnico v tolikem številu k večnemu počitku ali na katerikoli način izkazali svojo ljubezen do nje in sočutje do družine. Ljubi Bog povrni stotero!

SALEŽ, 7. julija 1913.

Franjo Lavrenčič, župnik.

Priporočajo se, pod novim vodstvom, na novo urejeni hotel »Pri Zlatem Jelenu«.

Istotam se sprejemajo abonenti po dogovoru po zelo ugodnih cenah.

Očala vsake vrste različnih kakovosti natančno po zdravniških predpisih, dalnoglede in druge optične stvari, **more** za mleko, vino, žganje.

Vse po zmernih cenah priporočajo

JAKOB ŠULIGOJ,
urar c. kr. državnih železnic
v Gosposki ulici šte. 25 v Gorici.

ODLIKOVANA PEKARNA
JAKIN
Gorica, via Formica
» priporočajo za odjemanje raznega peciva navadnega in najfinjšega. Pecivo je najboljšje. Priporočam se cenj. odjemalcem za obilno spoštovanjem
E. Jakin

Vino, motno, zavre to se popravi **kakor žina kisline vinskemu moštu ali vinu.** Vzorec prinesiti ali poslati. Naslov pové upravništvo »Primorskega Lista« Semeniška ulica 16, II. nadstropje.

Službo išče vrtnar ali upravnik mladenič, vojaščine prost z dobrimi spričevali, najraje kje v okolici Gorice ali v kakem trgu na Primorskem. Naslov se dobi pri upravi »Prim. Lista«.

Viktor Toffoli-Gorica
prva zaloga oljkovega olja
Via Teatro 16. - Via Seminario 10.
Oljko olje, pripeljano naravnost iz Istre, Dalmacije, Valone, Bari, Lucca, Nizza, Oneglia.

Cene so sledeče:

Jedino olje	liter	Kron	1.04
Namizno olje	„	„	1.12
Istrsko-oljko olje	„	„	1.28
Valona	„	„	1.40
Bari	„	„	1.40
Oneglia	„	„	1.60
Lucca	„	„	2.—
Nizza	„	„	2.40

Sprejema naročila ter pošilja franko na dom, kakor tudi na dežele in izven države.

Prvo primorsko avtorizirano stavbeno in kamnoseško podjetje
Alojzij Tavčar
v Dutovljah okraj Sežana
zapriseženi sodni izvedenec
izvršuje vse potrebne načrte, proračune in cenitve za stavbe, vodnjake, ceste, nagrobne spomenike in druga razna monumentalna dela
Cene zmerne.

„CENTRALNA POSOJILNICA“
REGISTROVANA ZADRUGA Z OMEJENO ZAVEZO
v GORICI
obrestuje hranilne vloge po 5%. Daje članom posojila na vknjižbo po 6%, na menice po 7%, na mesečno odplačevanje, ki znaša mesečno 2 K za vsakih 100 K. Rentni davek plačuje posojilnica sama.
Zadružni urad je v lastni hiši **Corso Glus. Verdi** št. 32, I. nad. — Uradne ure vsak dan razun nedelj in praznikov od 8. ure zjutraj do 1. popoldne.
ODBOR.

Odlikovana pekarija
in sladlčarna
K. Draščik
v Gorici na Kornu
(v lastni hiši)
izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, torte, kolače za birmanos in poroke, pince itd. Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali orig. buteljkah. Priporočajo se sl. občinstvu. Cene jako nizke.

Torejci: Najceneje kupite lastiko za cepljenje trt „Excelsior“ pri tvrdki I. Drufovka, Gorica, Gosposka ul. (nasproti „Monta“).

Prva slovenska trgovina z jedilnim blagom
Anton Kuštrin,
v GORICI
Gosposka ulica šte. 25
priporočajo slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo veliko trgovino raznega jedilnega in kolonijalnega blaga.
Vse blago prve vrste.
Cene zmerne in nizke. Postrežba točna in solidna. Na željo odjemalcev v mestu se blago dostavlja na dom.
Pošilja se po železnici in pošti.

Gospodična
vešča slovenskega, italijanskega in nemškega jezika; zanesljiva v računstvu se sprejme takoj kot
praktikantinja
za trgovino in pisarno pri J. Kopač-u svečar v Gorici.

TVRDKA O. ZAJEC
trgovina z železjem v Gorici
v hiši „Goriške ljudske posojilnice“ (prej krojaška zadruga).
Priporočajo bogato zalogo železa, pločevine vsakovrstnega kovanja za pohištvo in stavbeno mizarstvo, kovaško, kleparsko, klesarsko orodje, straniščne naprave in upeljave, strešna okna, traverze, cement, svinčene in železne cevi in pumpe, žico, žična ograja, razno kmetijsko orodje, štedilnike, peči, kuhinska in hišna oprava.
Postrežba točna, domača in cene konkurenčne.
Prosimo zahtevati listke blagajne radi kontrole.

ŽGANJE IN SPIRIT
na debelo in drobno prodaja tvrdka
A. ABUJA
v Gorici
ulica sv. Antona šte. 4 (tik kornjskega trga)
kjer je bila pred par letami tvrdka J. Bozzini.
Zaloga raznovrstnega pristnega belega in črnega vina.
Zahtevajte cenik zastoj in franko. Pazite na naslov!

Prva Goriška
posebna (specijalna) trgovina platnenega in bombažastega blaga
H. WALLAND
Gorica - Gosposka ulica št. 17 v hiši Orzana - Gorica
(prej Via Stretta 4.)
Združena češko-moravsko-slezijska tovarniška zaloga platnenega in bombažastega blaga. Prodaja na debelo in drobno po stalnih tovarniških cenah in sicer v veliki izberi
šifona, bele in rujave šeše, (korama) platna za telesno perile in rjuhe! Gradl in žimo za žimnice (štramace).
Različne koverte, plahte in kovtre!
Vsakovrstni platneni in bombažasti robci, namizni prti, tovaliči, brisalke itd. itd.
ZAJAMČENO
iz najboljšje konopne preje ročno tkano domače gorenjsko platno iz Škofje-Loke za rjuhe, kakor tudi ročne in kuhinske brisalke, namizne prte in tovaliče dolgoletne trajnosti!
Znano najboljšje blago! Strogo solidna postrežba!
Popolnoma nova zaloga!
Za obilni obisk se priporočajo s spoštovanjem
H. WALLAND,
Gorica, Gosposka ulica št. 17 v hiši Orzana
prej Via Stretta 4.

Citajte! — Važen oglas »Slovenske Straže«! — Citajte!
V današnjih težavnih razmerah zamorete obogatiti se srečko!
Turška srečka
je v to svrhu prva in najpripodljivjša srečka, ker ima šest žrebanj vsako leto, ker znašajo glavni dobitki vsako leto 400.000, 400.000, 400.000, 200.000, 200.000, 200.000 zlatih frankov, ker vsaka srečka mora zadeti najmanj 400.000 frankov, ker je tedaj zanjo izdanih trajno varno naložen kot v hranilnici, ker igra še dolgo vrsto let in obdrži kupec po izplačilu kupnine trajno igralno pravico brez vsakega nadaljnjega vplačevanja, ker znaša mesečni obrok samo 4 krone 75 vinarjev in ker zadobi kupec že po vplačilu prvega obroka izključno igralno pravico.
Pozor! Prihodnje žrebanje se vrši dne 1. avgusta 1913! Glavni dobitek 400.000 frankov
Po žrebanjih izhajajo slovenska poročila o vzdignjenih številkah.
Važno! Sprejemajo se tudi priglasila k nakupu srečk avstrijske državne razredne loterije! Pdalejasnita in naročila sprejema za »Slovenske Straže« g. Valentin Urbančič, Ljubljana, Kongresni trg št. 15